

PANEL DE POLÍTQUES PÚBLIQUES LOCALS
SALUT PÚBLICA

2016

PRESENTACIÓ

L'informe que teniu a les mans és un resum dels resultats més importants de la segona edició del Panel de Polítiques Públiques Locals de Salut Pública desenvolupat el 2016.

L'objectiu del Panel és recollir, de forma periòdica, aquella informació rellevant, actualitzada i comparable, per al seguiment de les polítiques locals dels ajuntaments de Catalunya de més de 10.000 habitants, exceptuant l'ajuntament de Barcelona.

Les característiques generals de l'estudi i la descripció metodològica del mateix es poden trobar al lloc web: www.pisunyer.org.

La realització d'aquesta investigació, impulsada per la Diputació de Barcelona i la Fundació Carles Pi i Sunyer, ha estat possible gràcies a la complicitat de polítics i tècnics dels ajuntaments.

Des d'aquest moment agraïm la vostra atenció i us convidem a realitzar consultes, aportacions i suggeriments mitjançant les nostres adreces de contacte.

INDEX

1. METODOLOGIA I UNIVERS D'ESTUDI
2. GESTIÓ I PLANIFICACIÓ
3. RECURSOS ECONÓMICS
4. PROTECCIÓ DE LA SALUT
5. PROMOCIÓ DE LA SALUT
6. RELACIONS AMB ORGANISMES GOVERNAMENTALS
7. RELACIONS AMB ORGANISMES NO GOVERNAMENTALS
8. ÒRGANS I PROCESSOS PARTICIPATIUS
8. ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ POLÍTICA
9. ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ TÈCNICA
10. TREBALLADORS
11. AVALUACIÓ
12. ANNEX

1 METODOLOGIA I UNIVERS D'ESTUDI

- ✓ L'estudi inclou els municipis de més de 10.000 habitants de Catalunya segons el padró de 2015, un total de 119, excloent la ciutat de Barcelona.
- ✓ Tota la informació fa referència de forma exclusiva als ajuntaments que han participat responent l'enquesta del Panel, és a dir, un total de 103 municipis, i les actuacions desenvolupades fan referència a l'any 2015.
- ✓ Les fonts d'informació contingudes en aquest estudi són primàries, facilitades pels equips dels ajuntaments entre els mesos de maig i octubre de 2016.

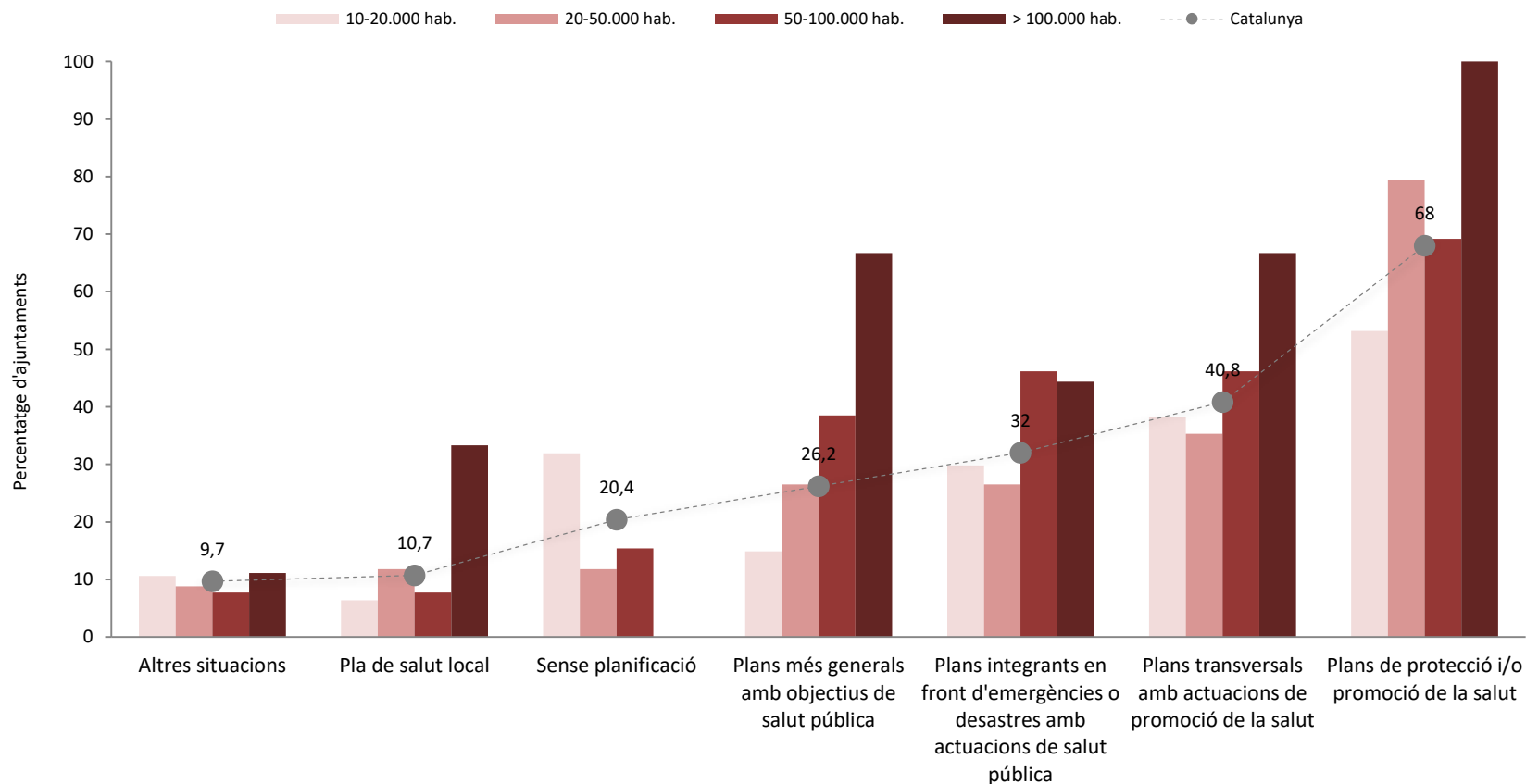
Municipis participants al Panel 2016

	Trams de població								Total municipis participants [n=119]	
	De 10.000 a 20.000 h. [n=56]		De 20.001 a 50.000 h. [n=41]		De 50.001 a 100.000 h. [n=13]		Més 100.000 h. [n=9]			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Respostes	47	84	34	83	13	100	9	100	103	87

2. GESTIÓ I PLANIFICACIÓ

Només el 10,7% d'ajuntaments tenen un "Pla de salut local" vigent que coordini les actuacions en matèria de salut pública. Però el 68% dels municipis tenen plans específics en Protecció i/ Promoció de la salut.

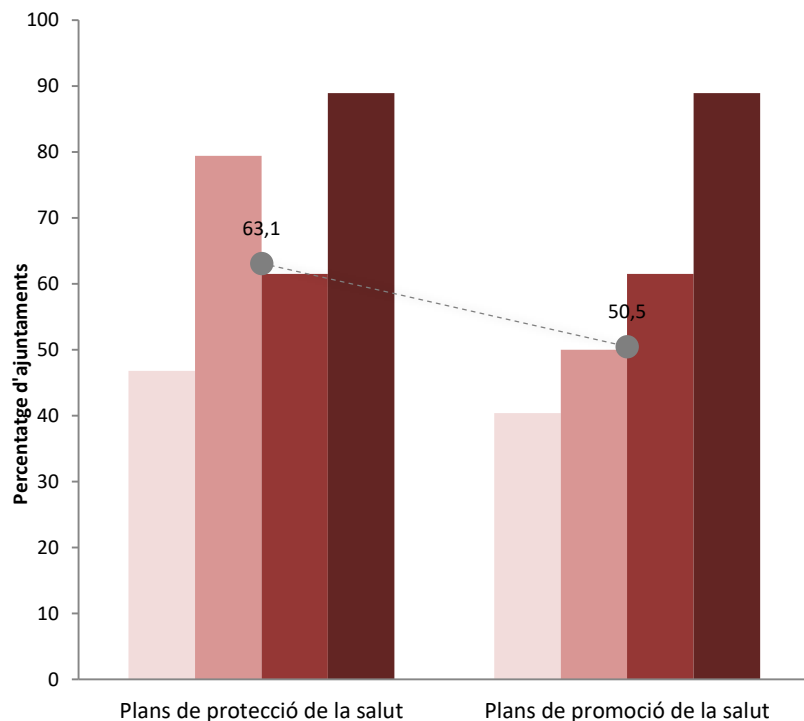
Planificació del les actuacions de salut pública segons el tipus de pla [n=103]

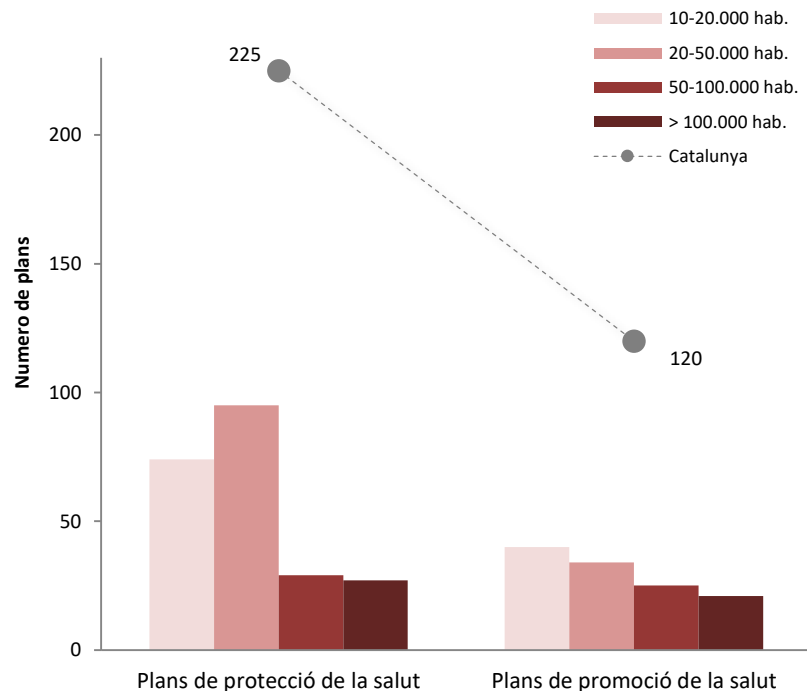
2.1 Planificació en Protecció i Promoció de la salut

Els plans o programes específics en Protecció de la salut estan més estesos als municipis (63,1%) que els plans de Promoció (50,1). Hi ha 225 plans de Protecció i 120 plans de Promoció.

Planificació de les actuacions de salut pública segons el tipus de pla [n=103]

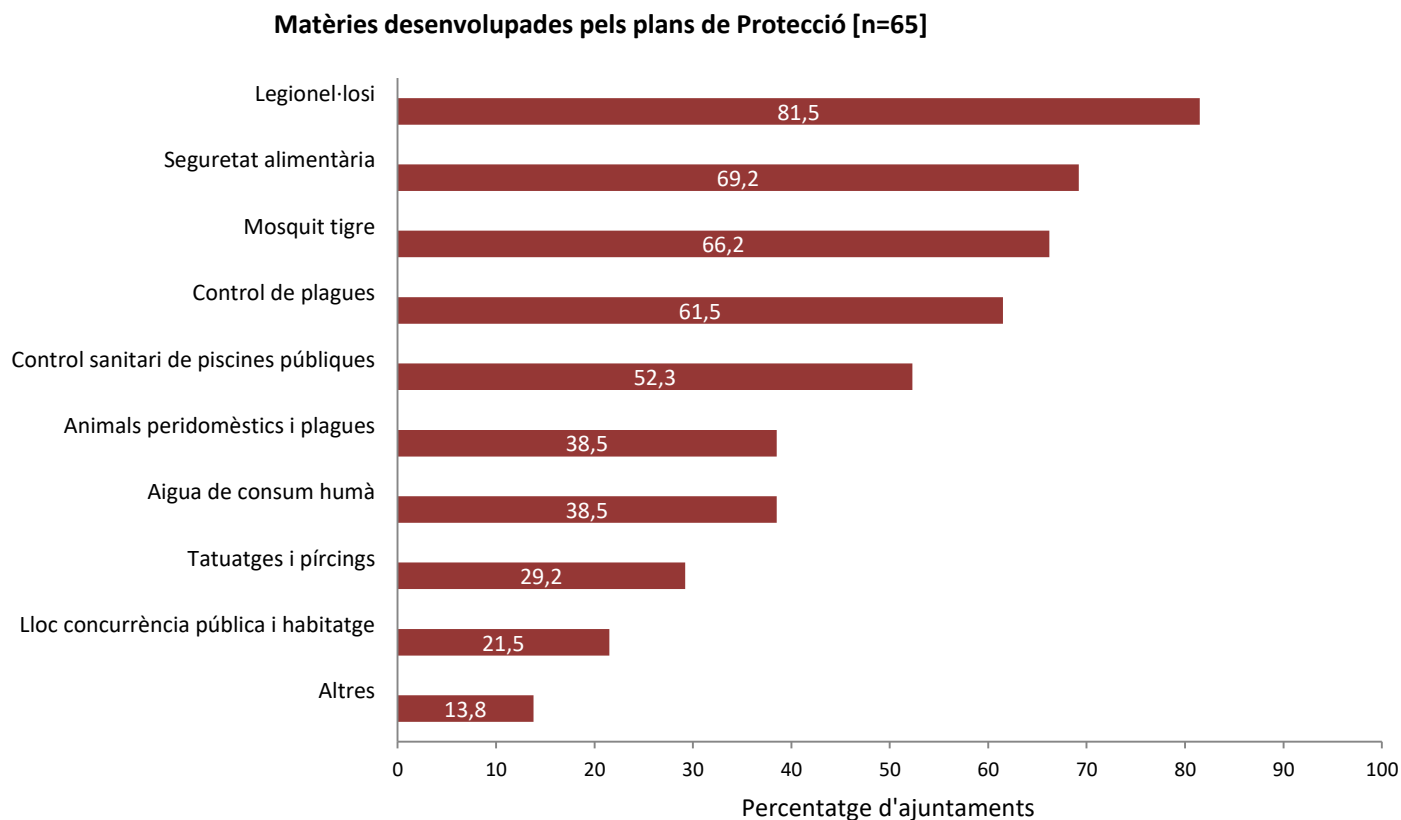

Numero de plans de salut pública segons el tipus de pla [n=103]

2.2 Matèries desenvolupades pels plans de protecció

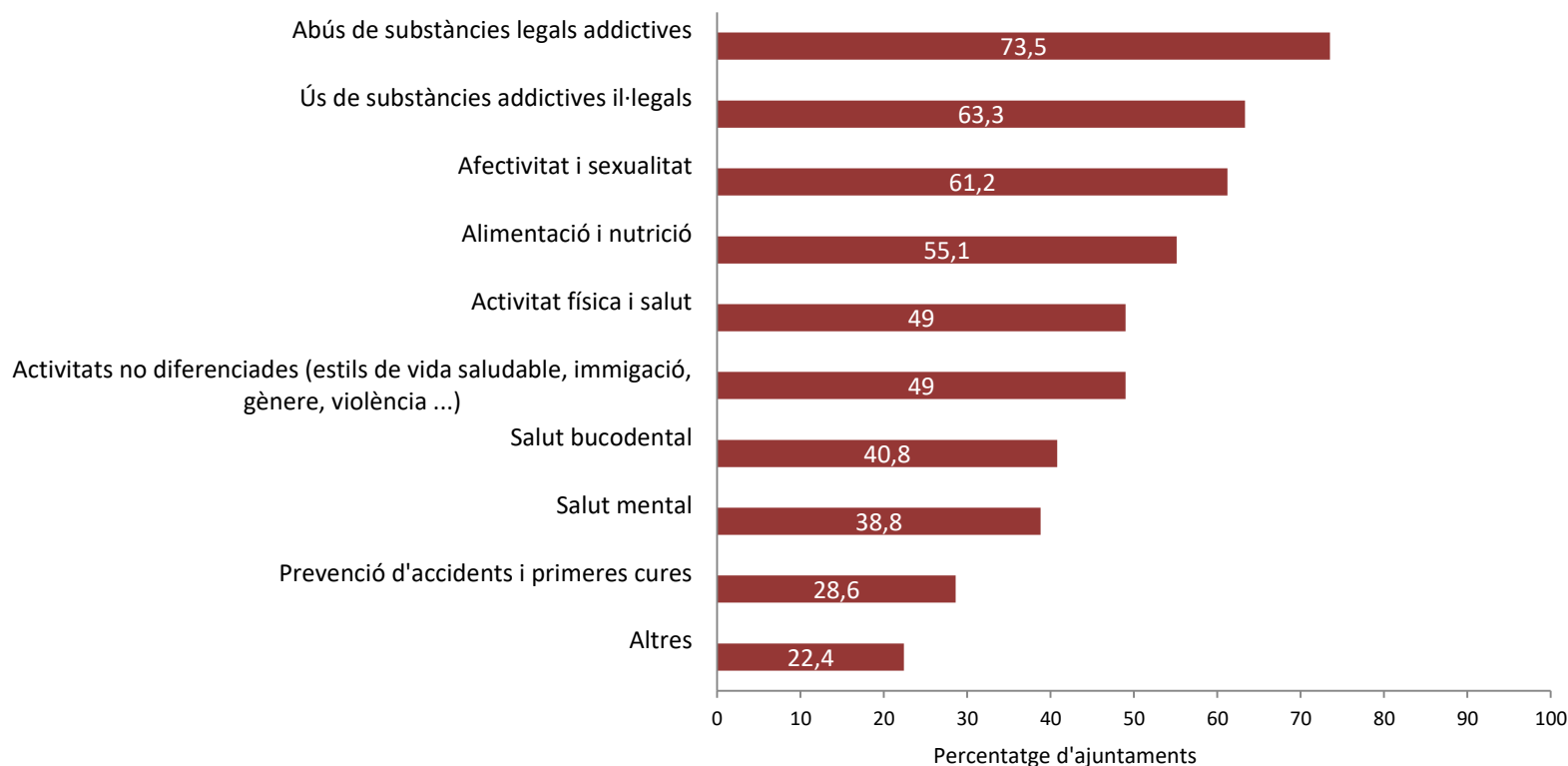
Les matèries més desenvolupades en els plans Protecció de la salut són les relatives a “Legionel·losi”, “Seguretat Alimentària” i “Mosquits tigre”.

2.3 Matèries desenvolupades pels plans de promoció

Les matèries més desenvolupades pels plans o programes en Promoció de la salut són: “Abús de substàncies legals addictives com l’alcohol i el tabac”, “Ús de substàncies il·legals addictives ” i “Afectivitat i sexualitat”

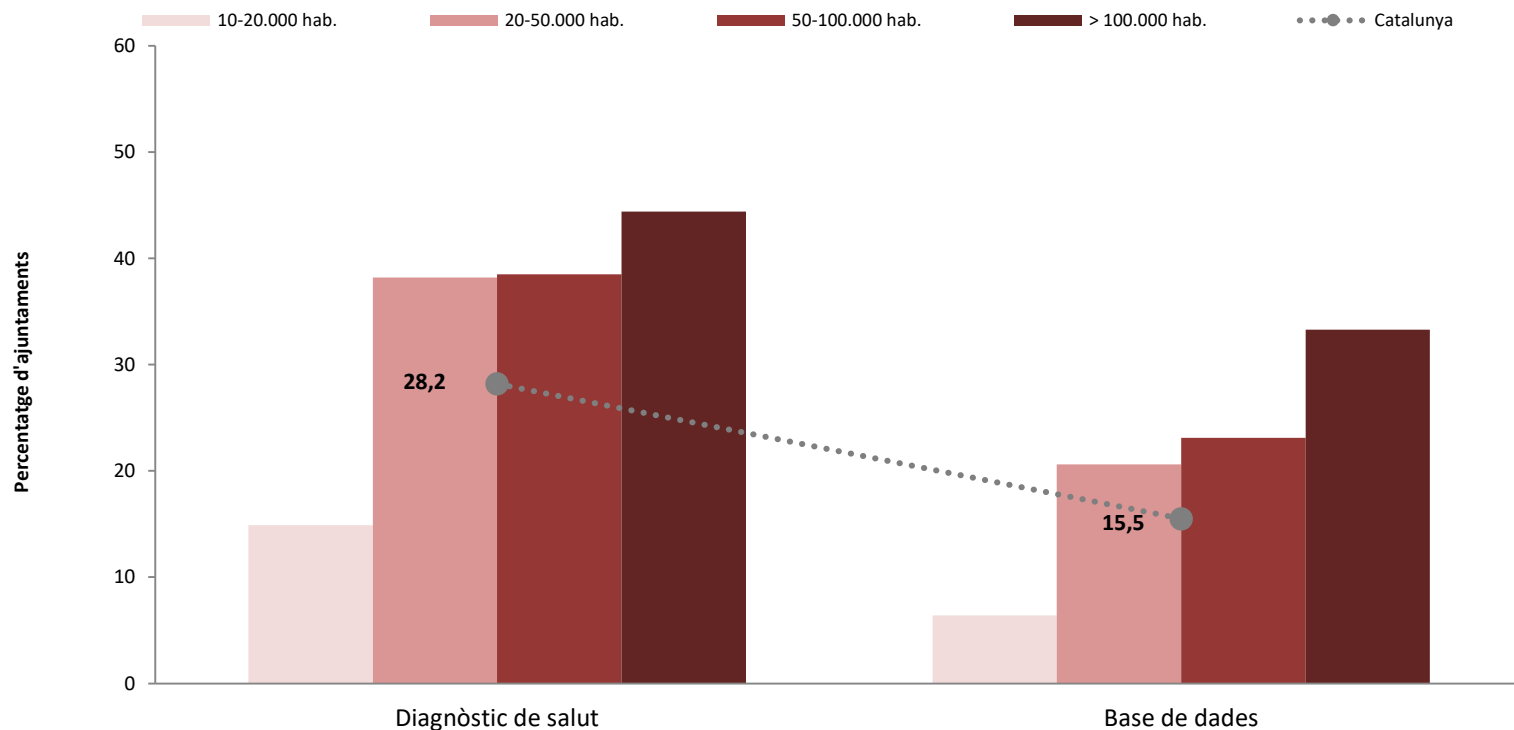
Matèries desenvolupades pels plans de Promoció [n=49]

2.4 Diagnòstic i bases de dades en salut

El 28,2% dels municipis ha realitzat un diagnòstic de salut de la població i el 15,5% disposa de de base de dades o similar que reculli les principals dades actualitzades de la població.

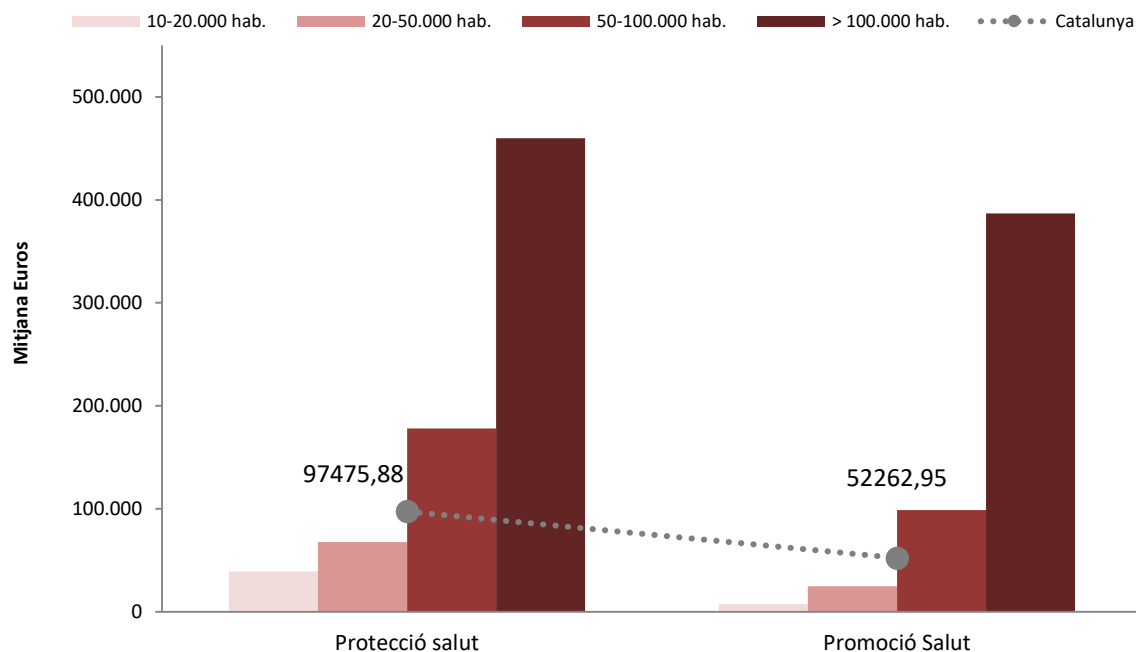
Ajuntaments amb diagnòstic i/o alguna base de dades amb l'estat de salut de la població [n=103]

3 RECURSOS ECONÓMICS

La mitjana d'euros per municipi consignats en els pressuposts és de 97.475 euros en Protecció de la Salut i de 52.262 euros en Promoció de la Salut*

Mitjana d'euros per municipi dels pressuposts de protecció i promoció de la salut pública

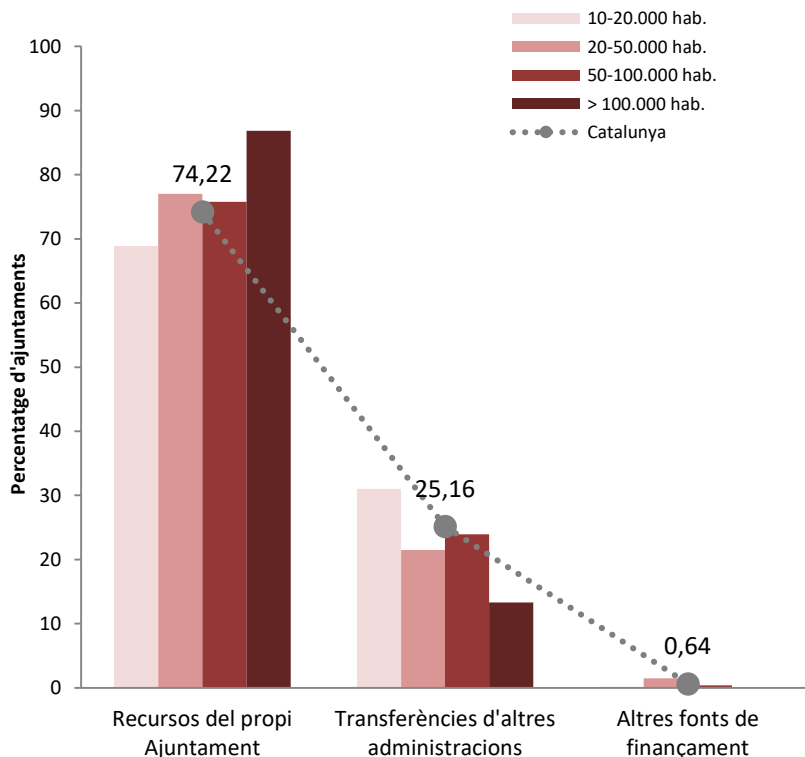
Tram població	Protecció salut	Promoció Salut
10-20.000 hab.	39055,48	7629,17
20-50.000 hab.	67873,3	24982,32
50-100.000 hab.	178089	98863,18
> 100.000 hab.	459949	386685
Catalunya	97475,88	52262,95

*Les dades sobre els recursos econòmics destinats a les polítiques de salut municipals són estimacions aproximades que expressen casuístiques pressupostàries molt diverses. Per a aquest Informe només s'han considerat aquells municipis que han respost a tots els indicadors consultats.

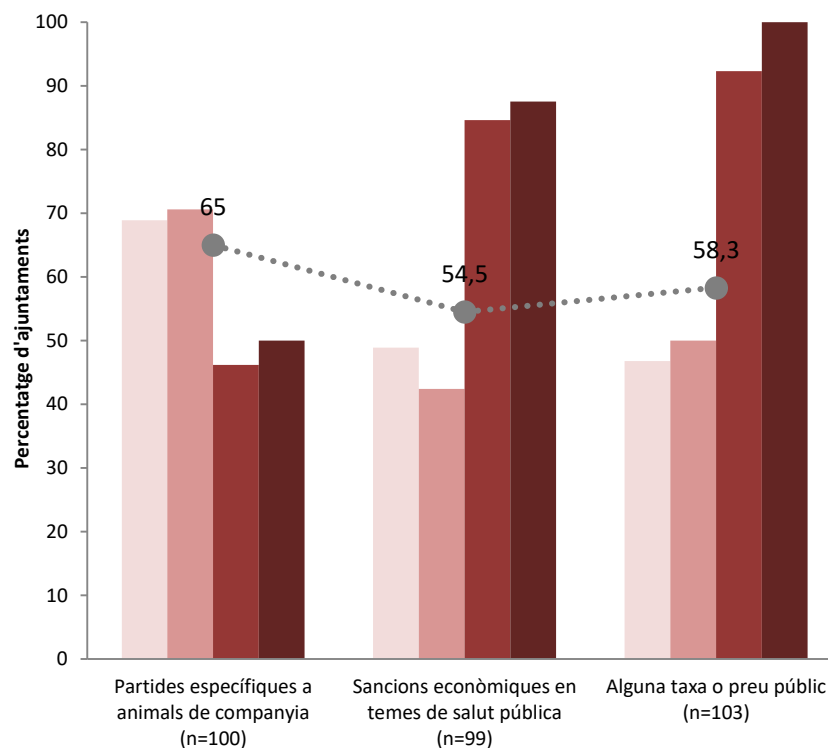
3.1 Font de finançament i partides pressupostàries

La principal font de finançament són els propis ajuntaments el 74% dels casos, en el 25% dels casos la font són d'altres administracions i només el 0,64% declaren un finançament d'altres fons. D'altra banda, un 65% de municipis disposen de partides específiques per animals de companya, el 54% han establert alguna taxa o preu públic i el 58% han aplicat sancions econòmiques.

Procedència dels recursos econòmics en matèria de salut pública [n=89]

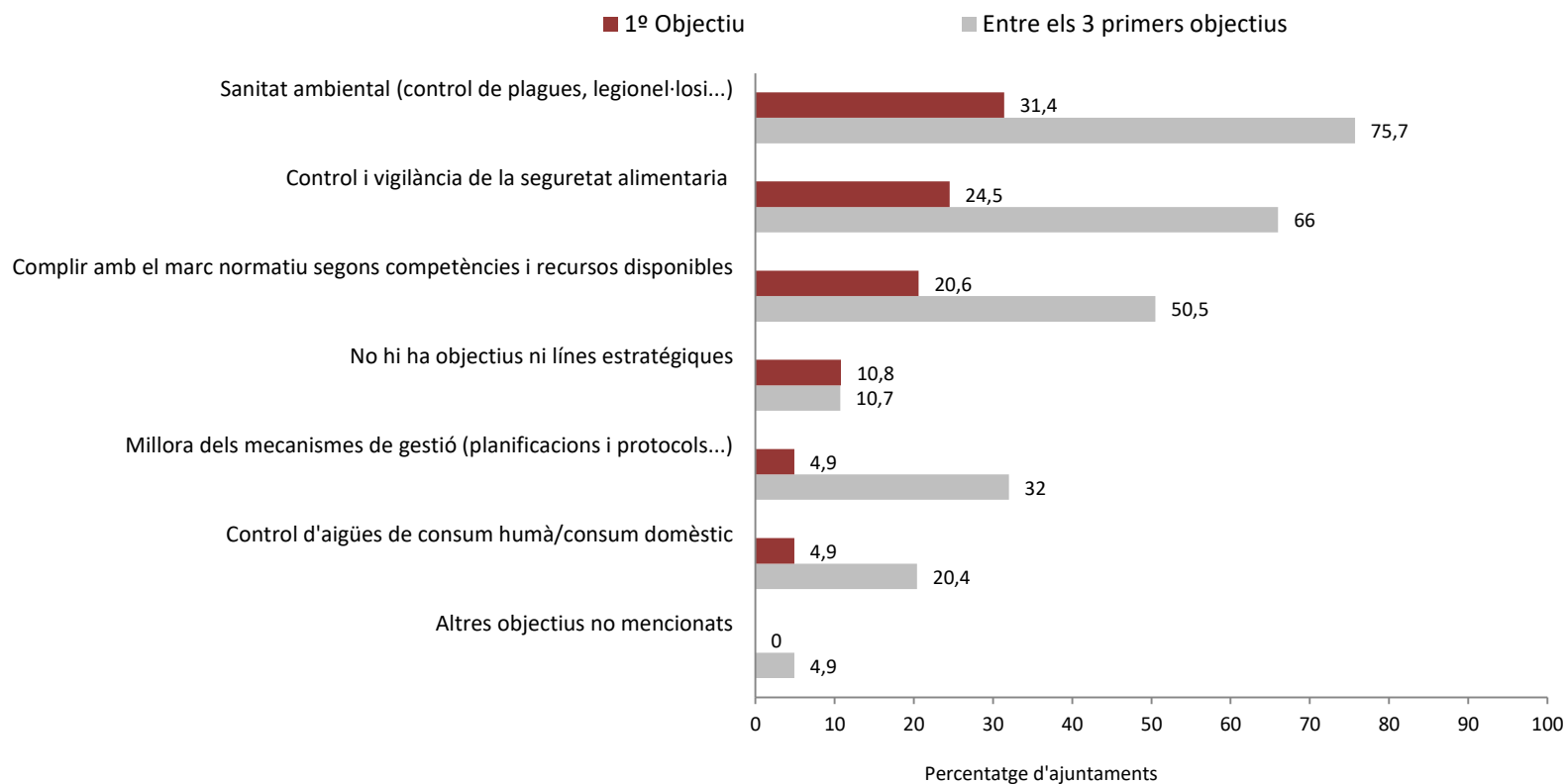
Partides pressupostàries en matèria de salut pública

4 PROTECCIÓ DE LA SALUT: OBJECTIUS

Els objectius de treball triats en primera opció pels municipis en matèria de Protecció de la salut són “Sanitat ambiental” i “Seguretat Alimentària”.

Principals objectius de treball en matèria de Protecció de la salut pública a l'any 2015 [n=102]

En conjunt, gran part de les activitats en Protecció de la salut consultades esta molt esteses entre els municipis. Les menys esteses son aquelles de “Control de restauració col·lectiva social” i “Transport urbà de mercaderies d'alimentació”.

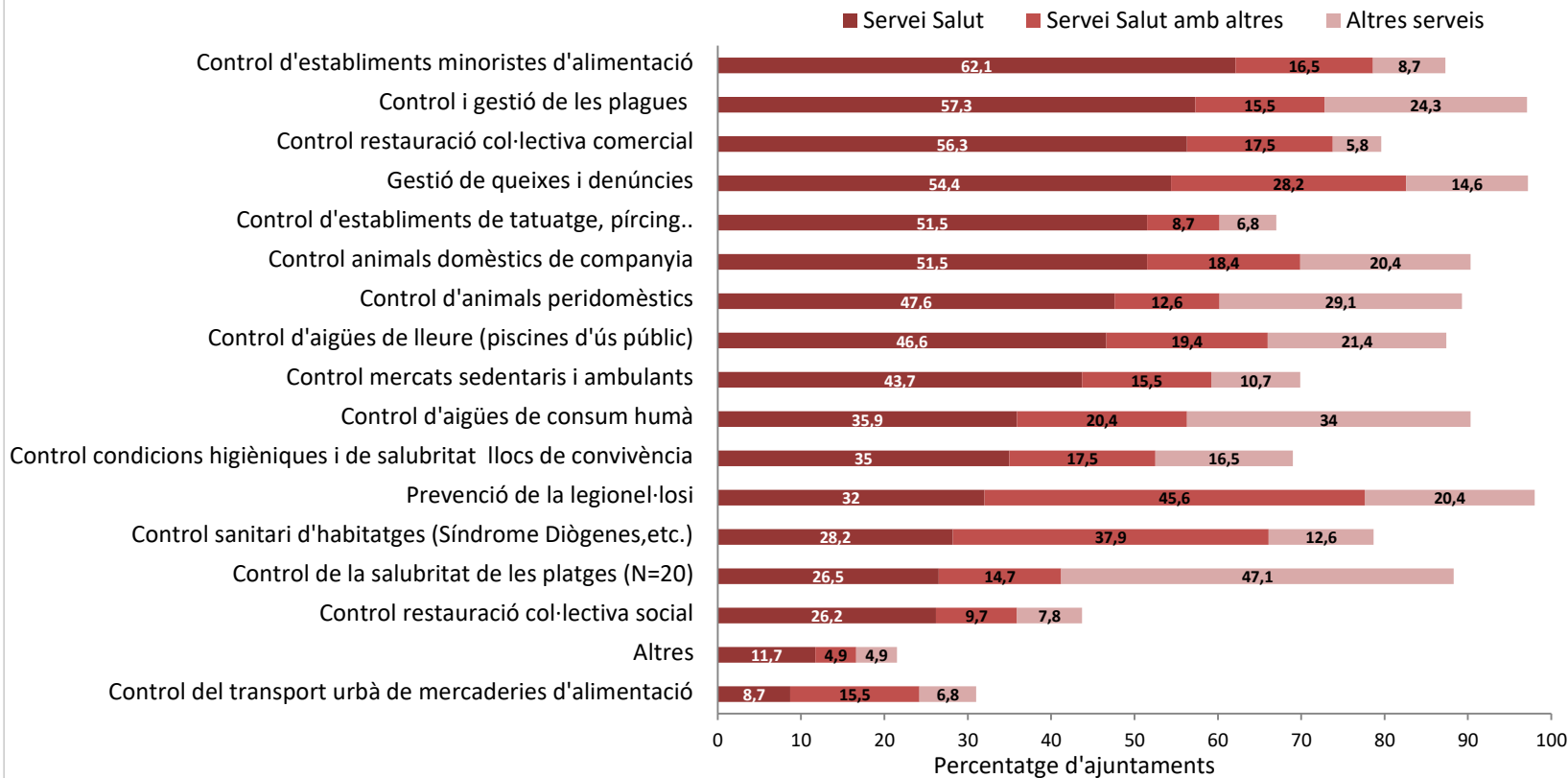
Catalunya ■ > 100.000 hab. ■ 50-100.000 hab. ■ 20-50.000 hab. ■ 10-20.000 hab.

4.2 Intervenció dels serveis de salut en la gestió de la Protecció

Hi ha algunes activitats de control, com les vinculades a “Establiments minoristes d'alimentació”, que es realitzen majoritàriament per els serveis de salut. Altres, com la “Prevenió de la legionel·losi” o el “Control sanitari d'habitatge” que es realitzen amb major cooperació d'altres àrees. Finalment, hi ha activitats, com la “Salubritat de les platges”, que es presten majoritàriament des de altres àrees.

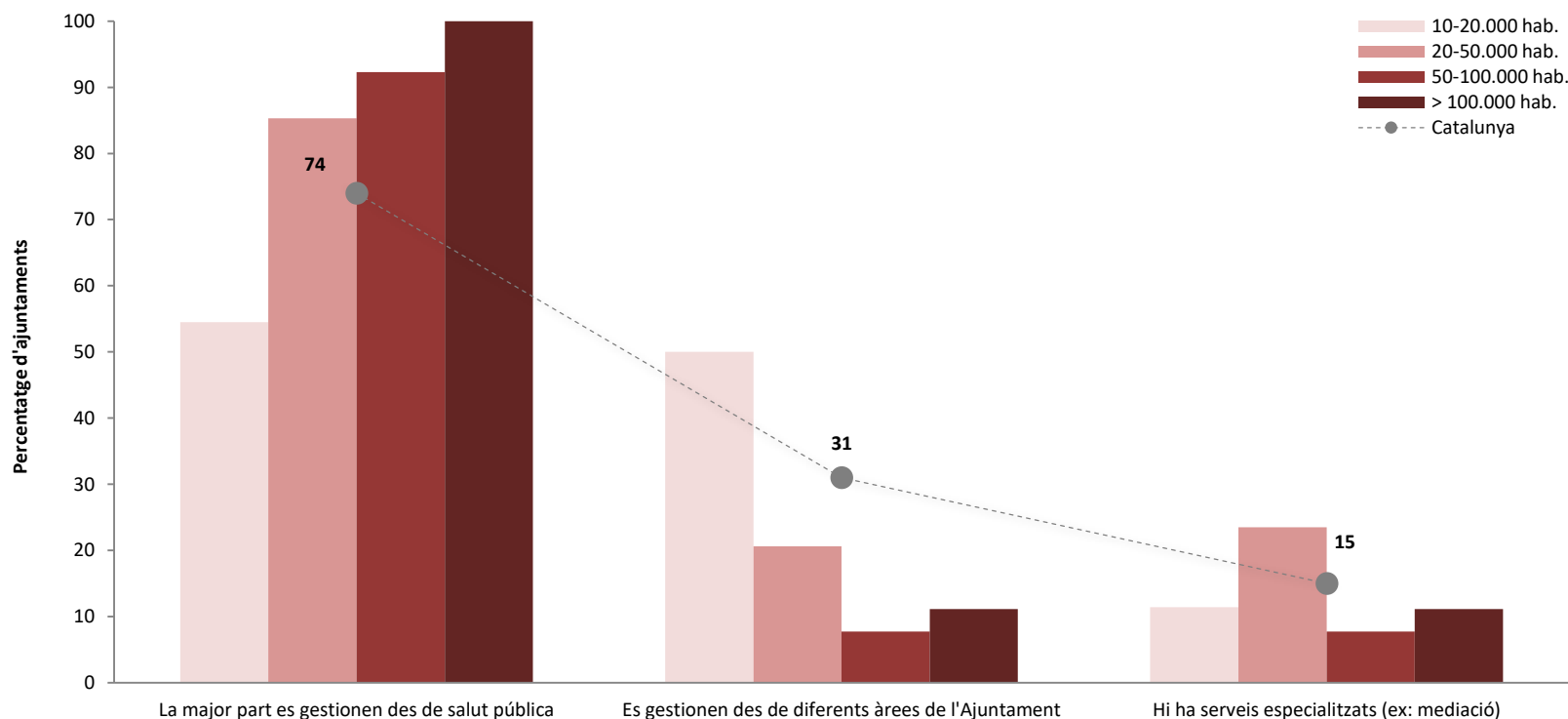
Serveis de l'Ajuntament que han realitzat les actuacions de Protecció de la salut pública a l'any 2015 [n=103]

4.3 Formes de gestió de les queixes i denúncies

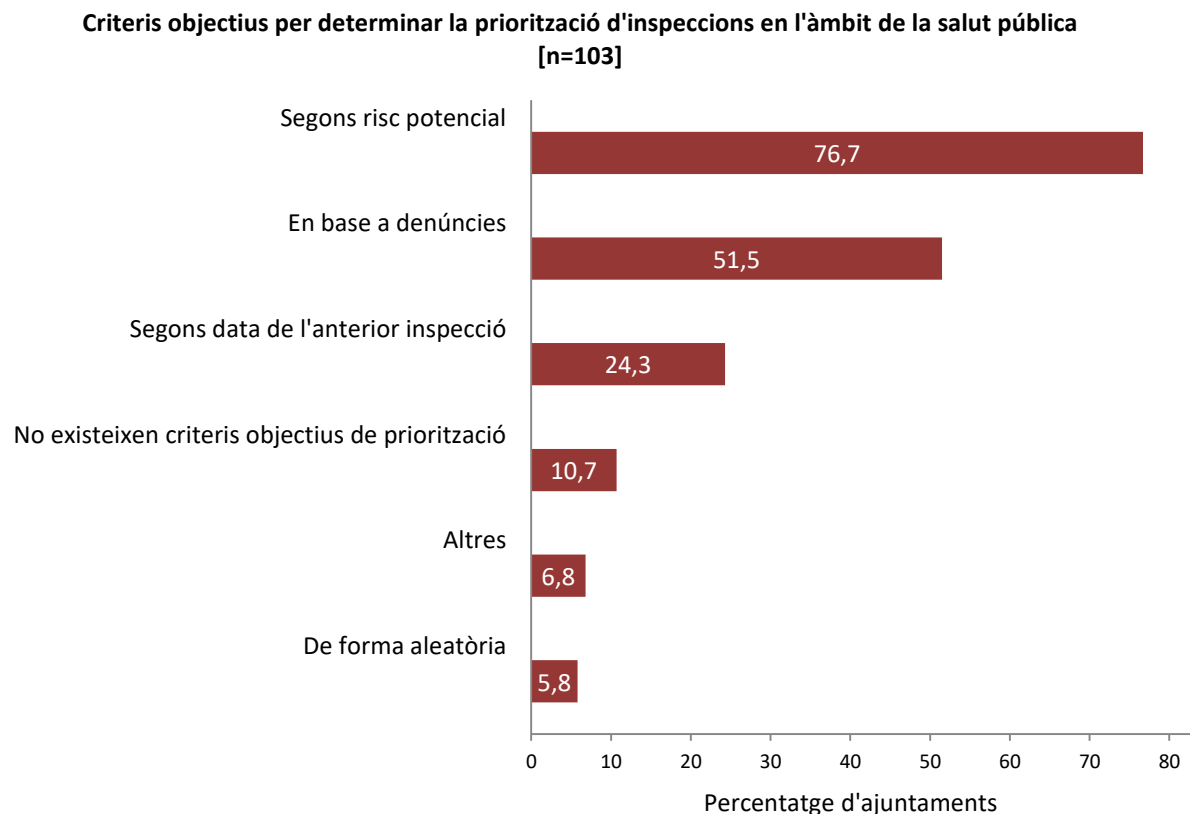
El 74% dels municipis gestionen les queixes i denúncies des de l'àrea de Salut Pública, mentre que un 31% ho fa des de diferents àrees de l'Ajuntament. El 15% ho fan des de serveis especialitzats.

Formes de gestió de les queixes i denúncies en l'àmbit de salut pública (possibilitat de més d'una resposta) [n=100]

4.4 Criteris per realitzar inspeccions

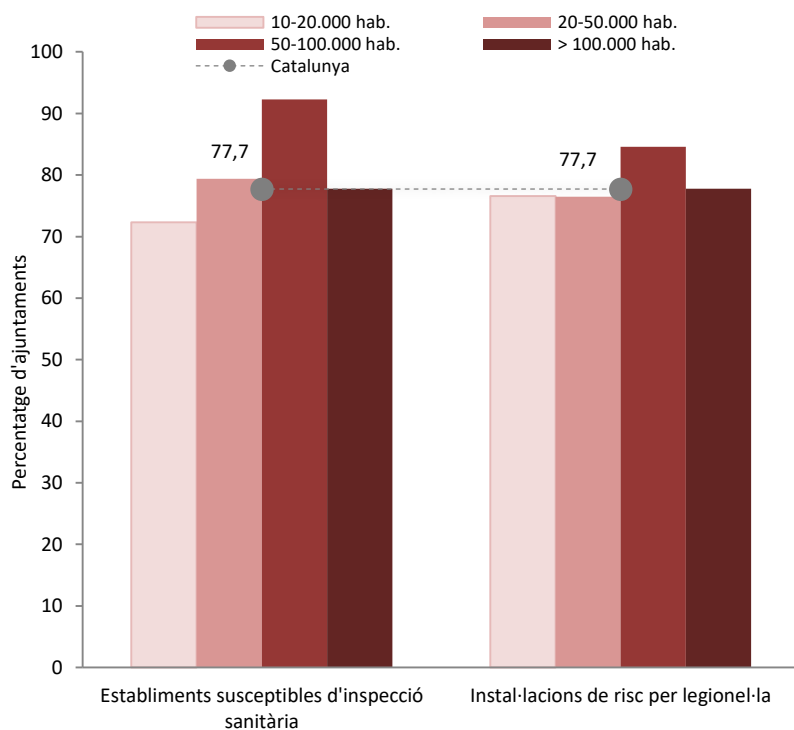
Els criteris que predominen per realitzar les inspeccions són el “Risc potencial” i “En base a denúncies” que reben els serveis.

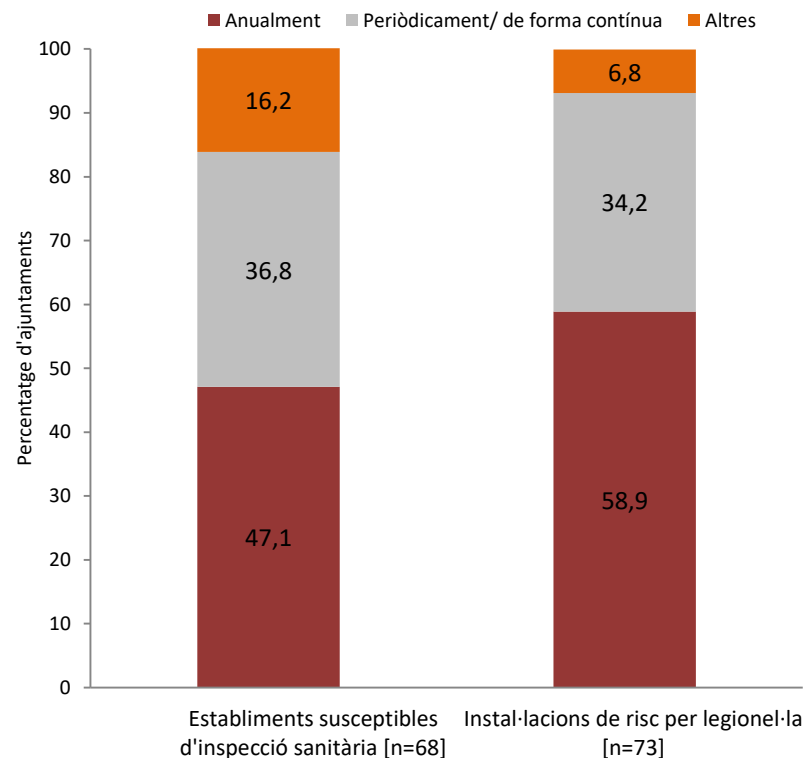
4.5 Cens

La major part dels municipis disposen de censos dels establiments susceptibles d'inspecció sanitària i de les instal·lacions de risc per legionel·la. Majoritàriament, els municipis actualitzen aquests cens de forma anual.

Disponibilitat de censos relacionats amb salut pública
[n=103]

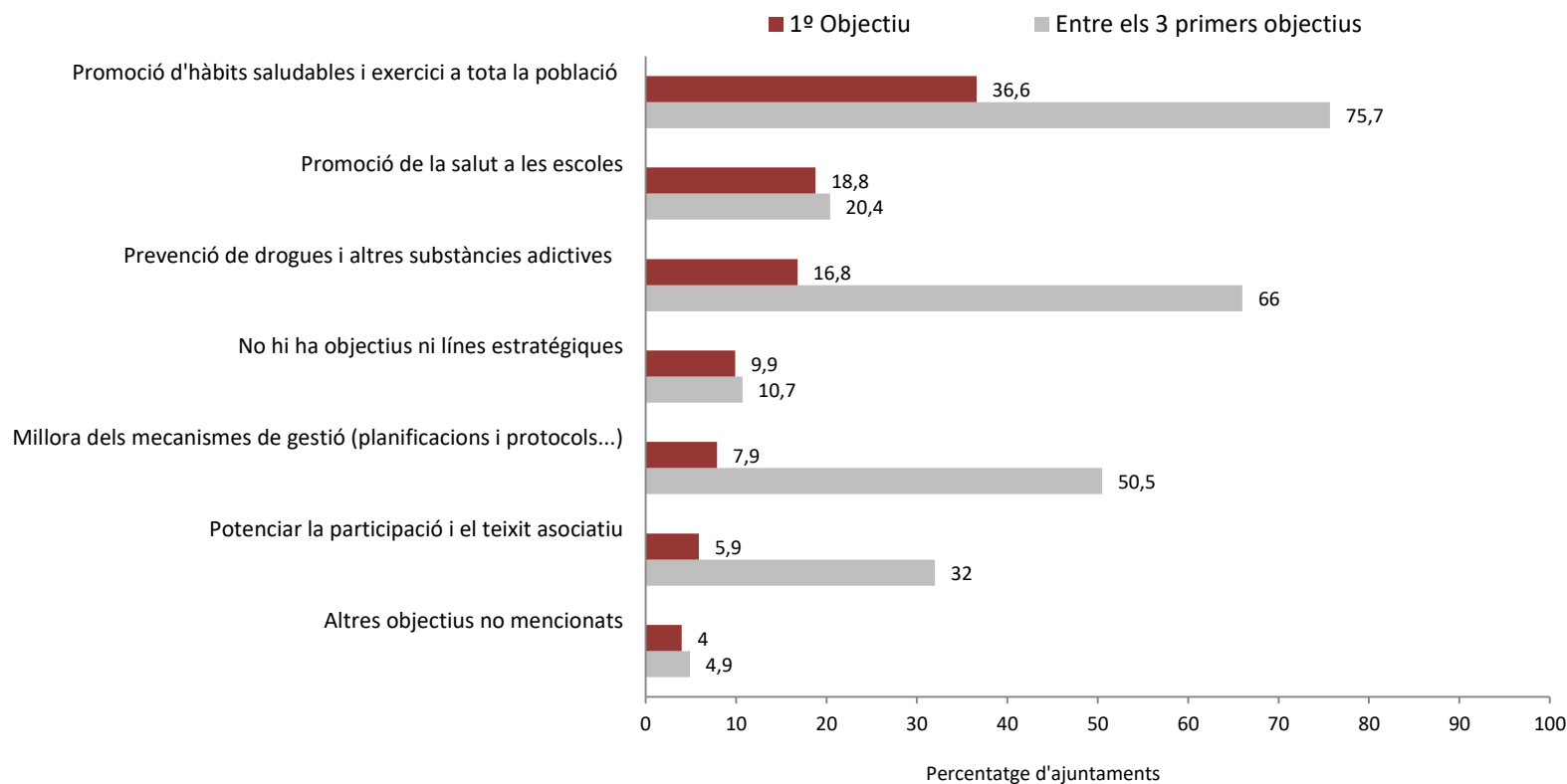
Periodicitat en l'actualització dels cens en temes de salut pública

5 PROMOCIÓ DE LA SALUT

Els objectius de treball triats en primera opció pels municipis en matèria de Promoció de la salut són “Promoció d’hàbits saludables i exercici”, “Promoció de la salut a les escoles” i “Prevenció drogues i altres substàncies addictives”.

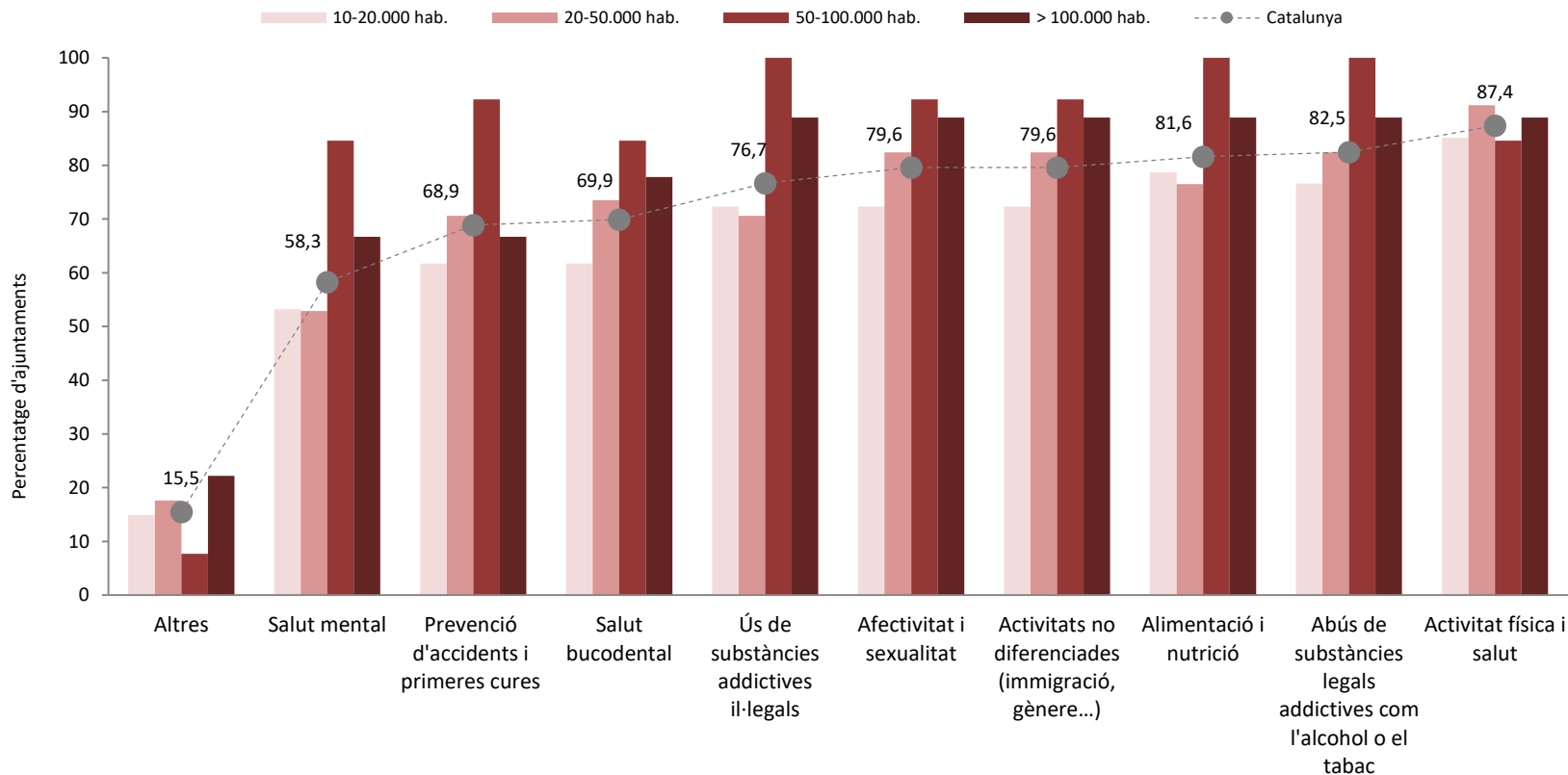
Principals objectius de treball en matèria de Promoció de la salut pública a l'any 2015 [n=102]

5.1 Actuacions en Promoció de la salut

En conjunt, gran part de les activitats consultades en Promoció de la salut esta molt esteses entre els municipis.

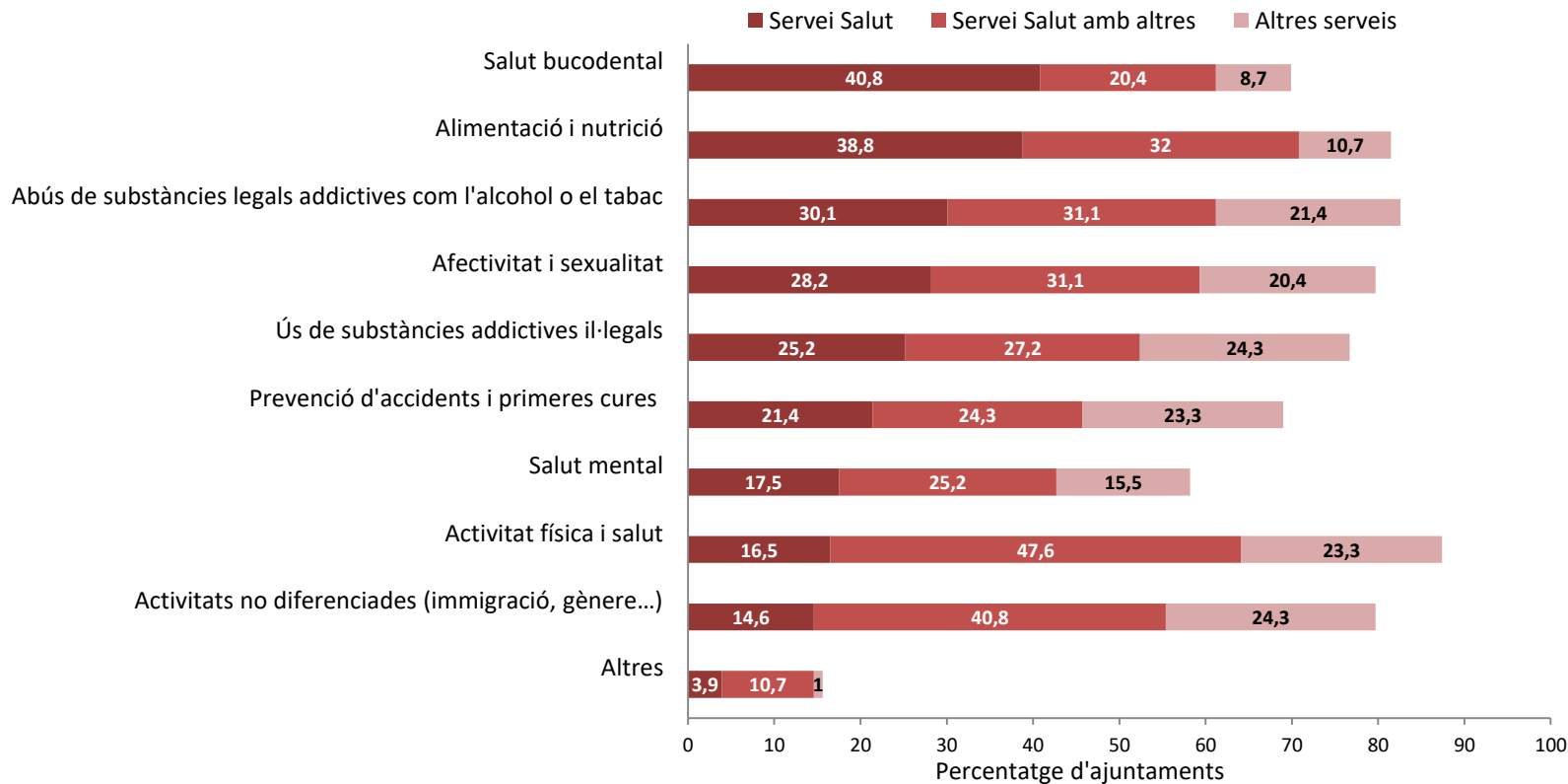
Actuacions en Promoció de la Salut en Catalunya i per trams de població [n=103]

5.2 Intervenció dels serveis de salut en la gestió de la Promoció de la Salut

Un bon nombre d'activitats es realitzen amb la col·laboració dels serveis de salut amb altres àrees. “Salut bucodental” és la activitat amb una proporció més alta d'intervencions exclusives del servei de salut, mentre que “Activitats no diferenciades” és la que té nivells més alts de col·laboració amb altres àrees.

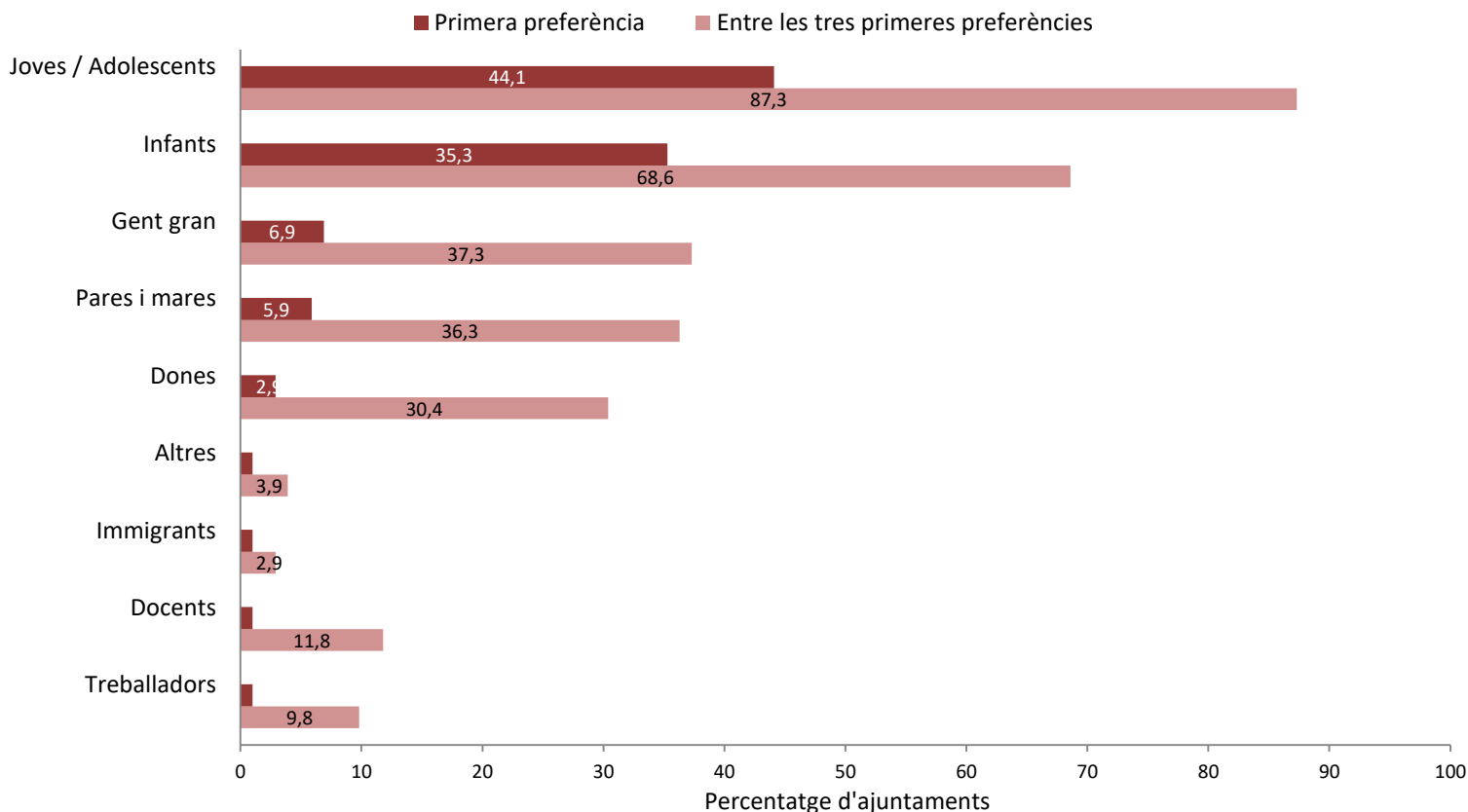
Serveis de l'Ajuntament que han realitzat les actuacions de promoció de la salut pública a l'any 2015 [n=103]

5.3 Col·lectius diana de les polítiques de Promoció de la salut

“Joves/Adolescents” i “Infants” són els principals col·lectius destinataris de les polítiques de Promoció de la salut.

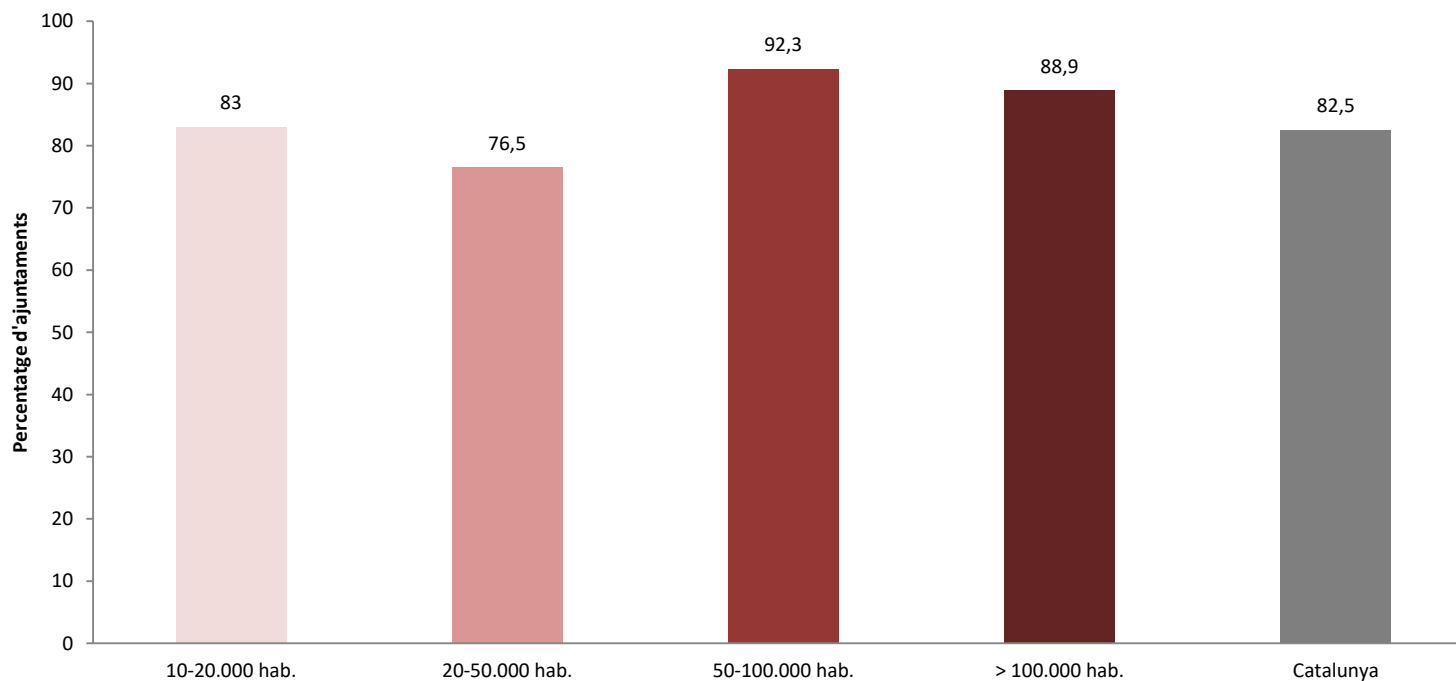
Importància d'un a sis, dels col·lectius preferents de les polítiques de promoció de la salut pública durant l'any 2015 [n=102]

5.4 Activitats de sensibilització i/o informació en Promoció de la salut

Més del 80% dels municipis ha realitzat accions de sensibilització e informació de la població en temes de Promoció de la salut.

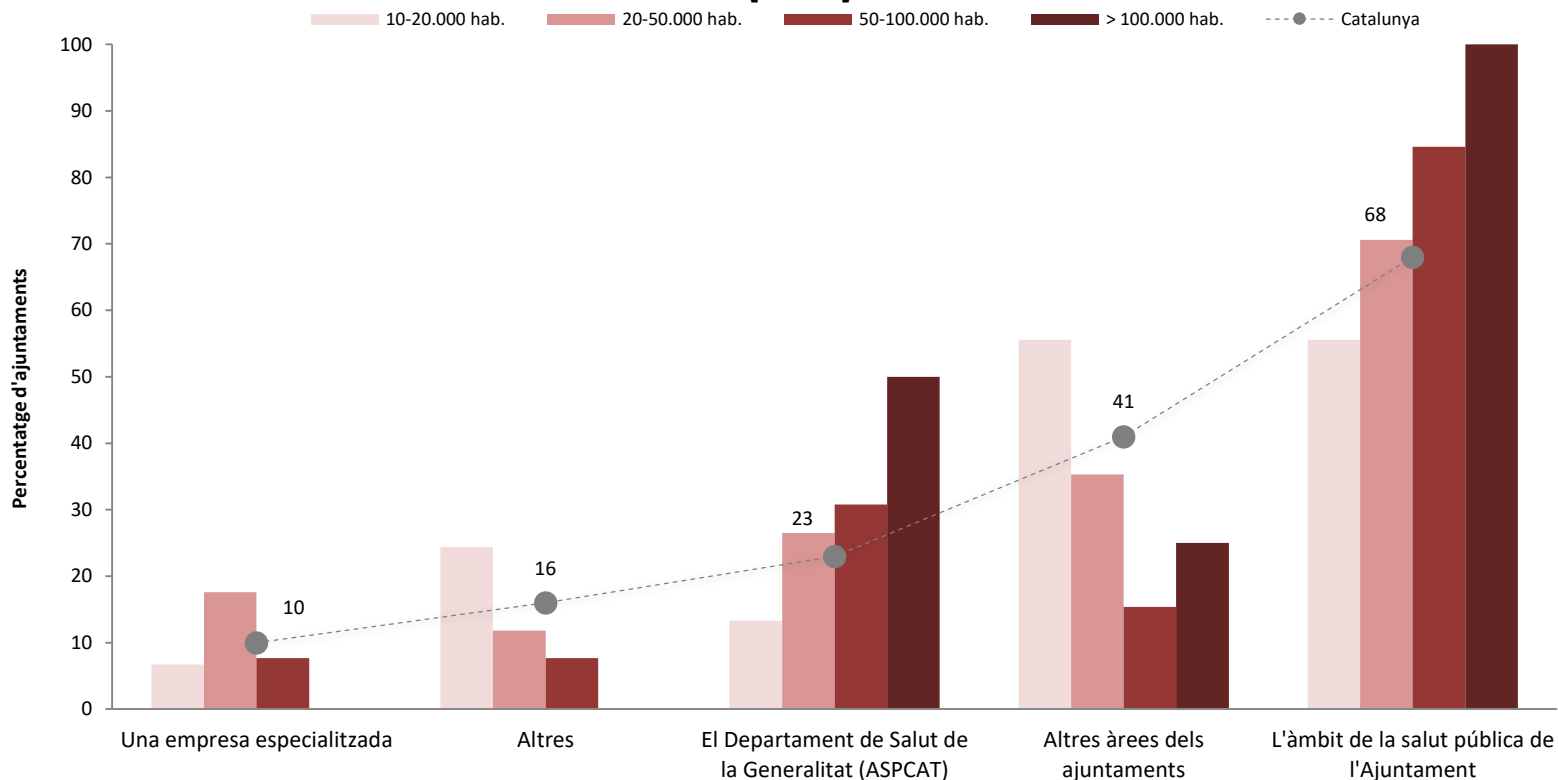
Activitats de sensibilització i/o informació dirigides a la població [n=103]

5.5 Ens que participen en el disseny d'activitats de Promoció de la salut

En el disseny de les activitats de Promoció intervenen principalment el propi àmbit de salut pública (68%), altres àrees de l'ajuntament (41%) i el Departament de Salut pública de la Generalitat (23%).

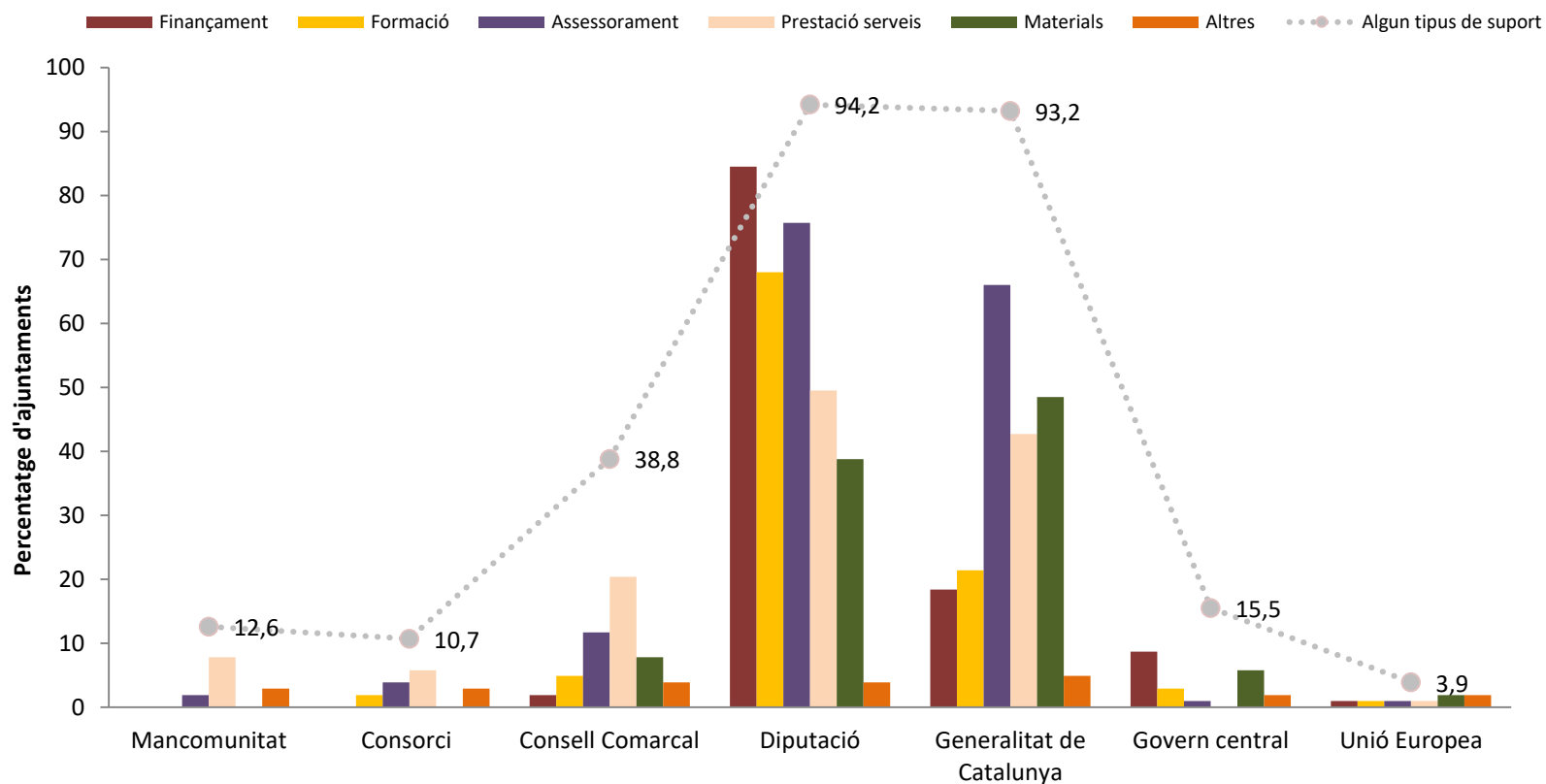
Ens que dissenyen les activitats de promoció / educació de la salut realitzades als municipis
[n=100]

6 RELACIONS AMB ORGANISMES GOVERNAMENTALS

Els ajuntaments declaren que els organismes governamentals que els han donat més suport en matèria de Salut Pública han estat la Diputació i la Generalitat de Catalunya. En temes de “Finançament”, “Formació” i “Assessorament i suport tècnic” la Diputació ha estat més valorada, mentre que en “Materials” ho ha estat la Generalitat.

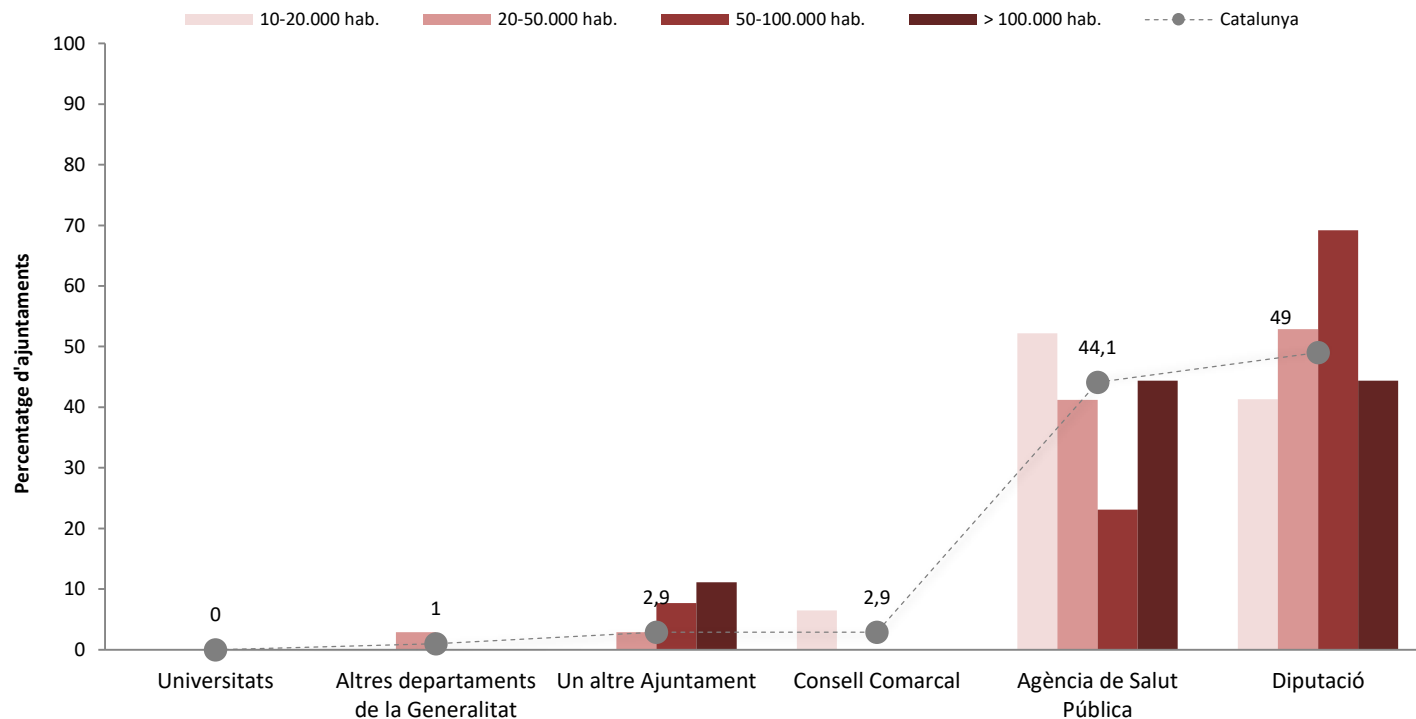
Organismes governamentals que han donat suport als ajuntaments en matèria de salut pública [n=103]

6.1 Ens de referència en Protecció de la salut

Els ens de referència triats com primera opció en temes de Protecció de la salut són la “Diputació” amb un 49% i “l’Agència de Protecció de la Salut” i amb un 44%.

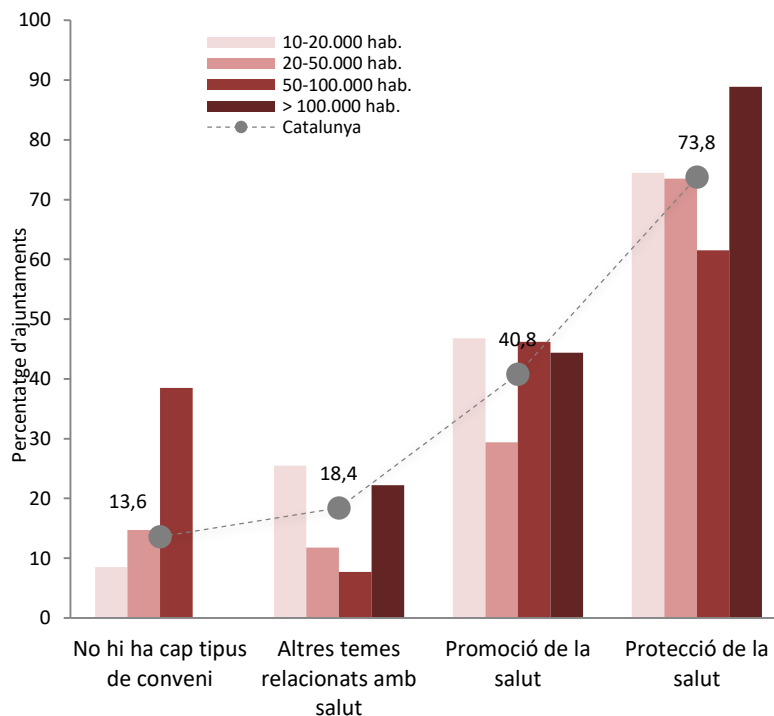
Ens de referència en temes de protecció de la salut [n=103]

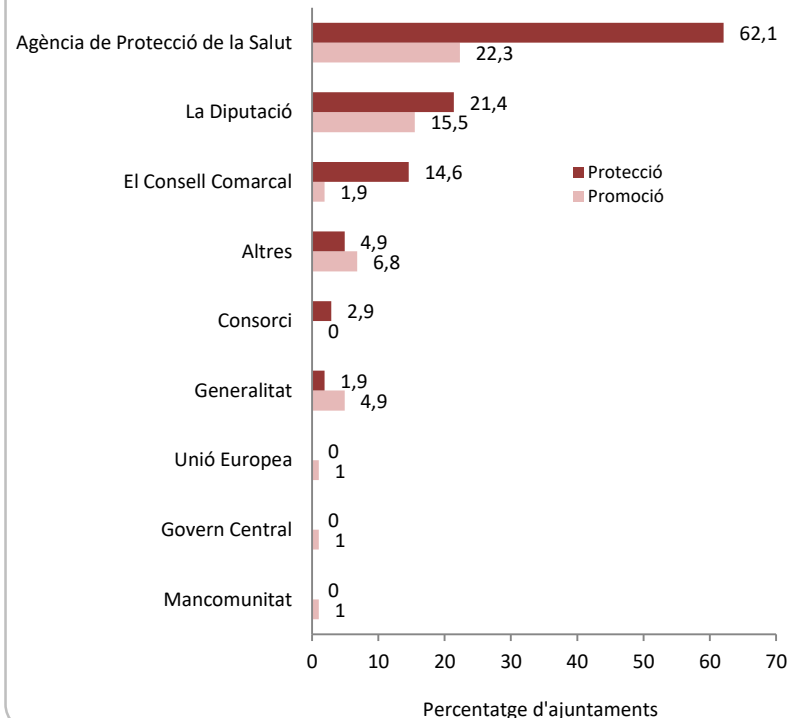
6.2 Convenis

Un 87% dels municipis de Catalunya han signat algun tipus de conveni sobre temes vinculats a salut pública: el 74% en temes de Protecció i el 40% en temes de Promoció. L'Agència de Protecció de la Salut, la Diputació i els Consorcis són les entitats amb més convenis amb ajuntaments.

Convenis de col·laboració vigents amb ens públics durant el 2015 [n=103]

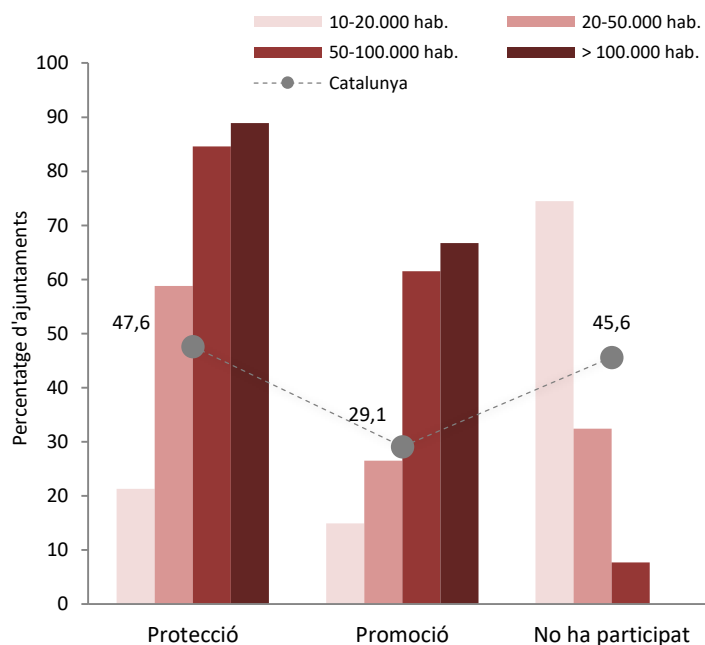
Entitats amb les quals s'han signat convenis [n=103]

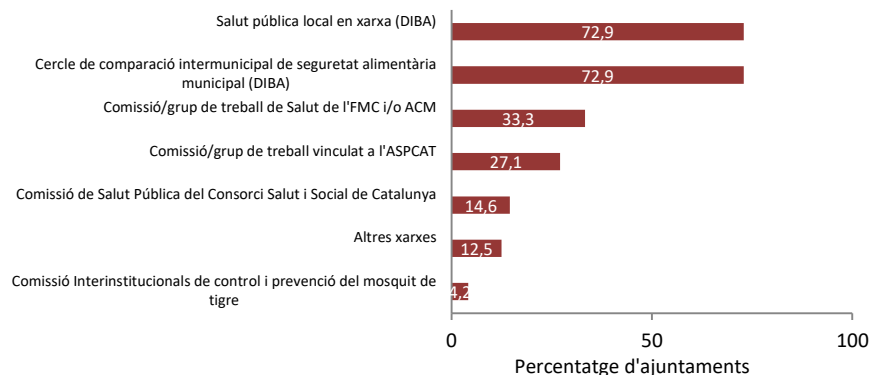
6.3 Xarxes o organismes intergovernamentals de coordinació

Un 64,5% dels municipis han participat en alguna xarxa o organisme per coordinar les activitats de Salut Pública.
Les xarxes més comuns son les promogudes des de la Diputació.

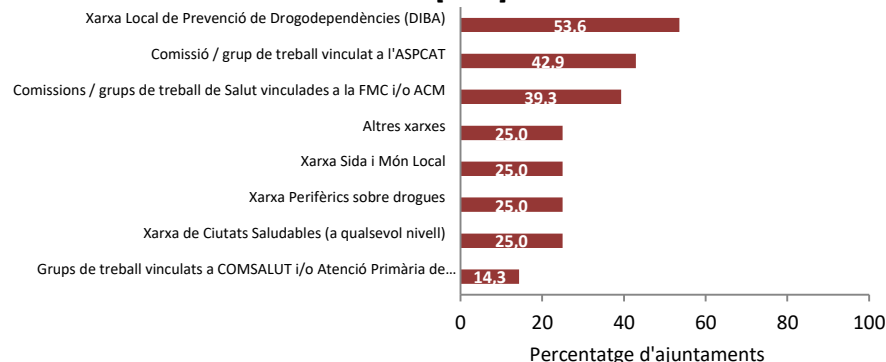
Participació dels equips de salut pública municipals en xarxes o organismes intergovernamentals de coordinació [n=103]

Xarxes o organismes intergovernamentals de protecció de la salut [n=48]

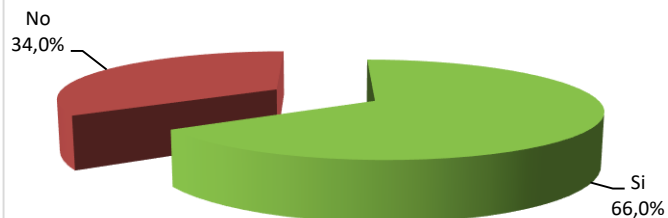
Xarxes o organismes intergovernamentals de promoció de la salut [n=28]

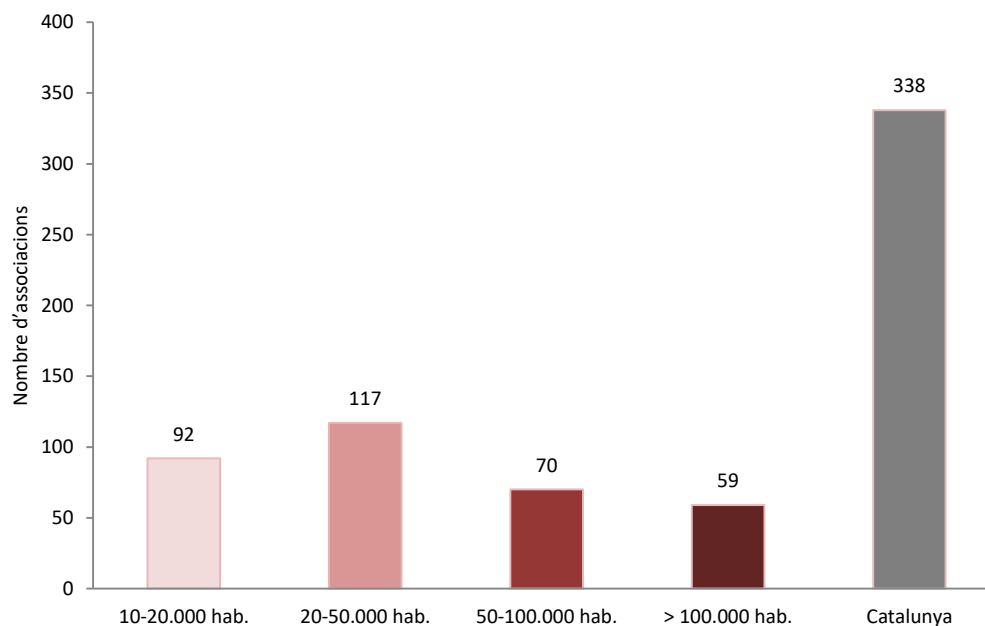
7 RELACIONS AMB ORGANISMES NO GOVERNAMENTALS

El 66% dels municipis tenen registrades associacions o entitats vinculades a salut. El total d'entitats registrades als ajuntaments és de 338, amb una mitjana de 5 entitats per municipi.

Existència d'associacions o entitats vinculades específicament a temes de salut pública [n=103]

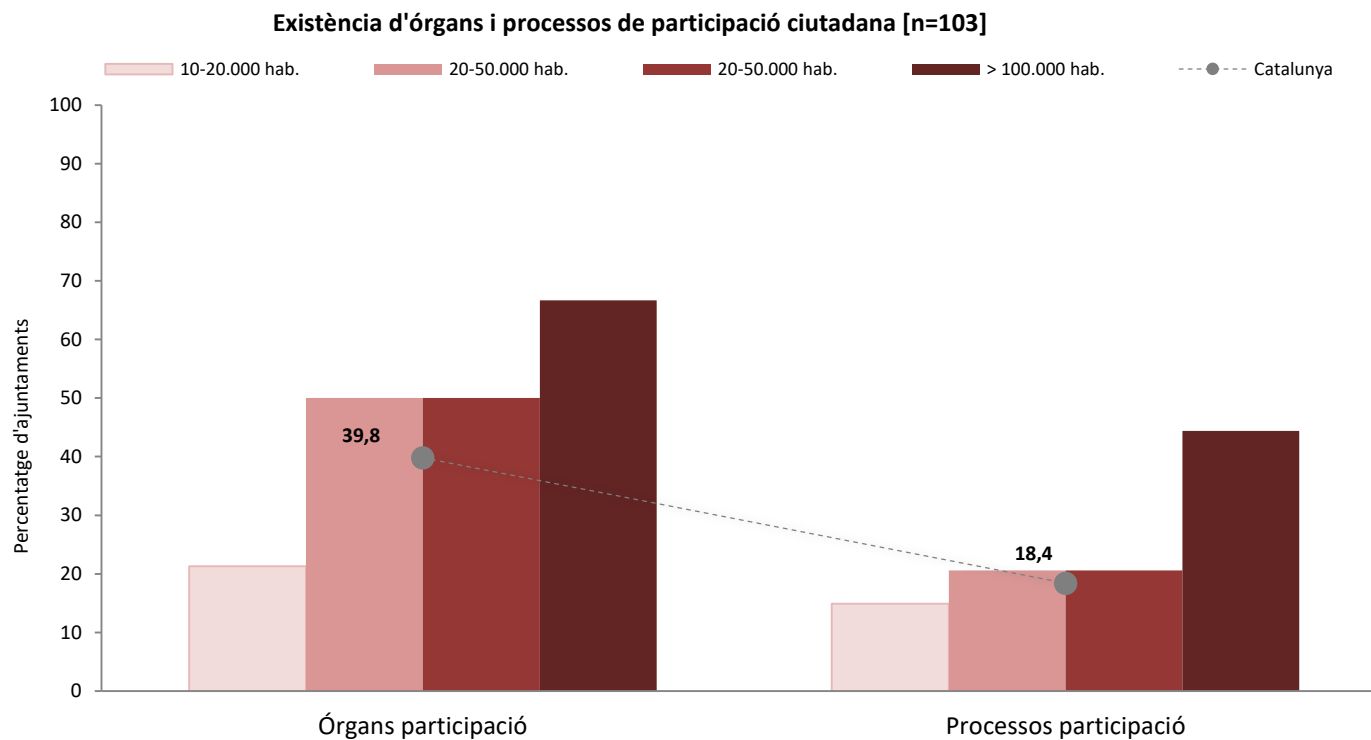

Nombre d'associacions o entitats vinculades específicament a temes de salut pública [n=67]

8 ÒRGANS I PROCESSOS DE PARTICIPACIÓ

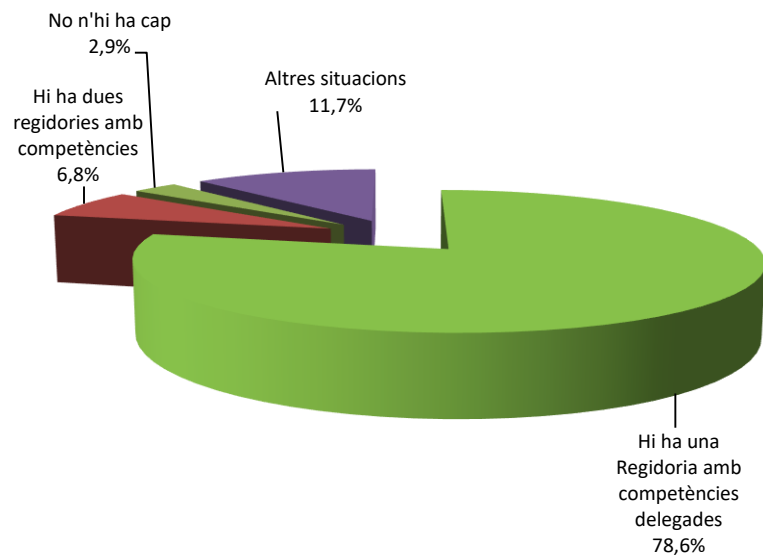
El 40% dels municipis tenen òrgans de participació vinculats a salut, amb una mitjana de 1,9 òrgans per municipi.
El 18% ha realitzat algun procés participatiu, amb una mitjana de 1,1 processos per municipi.

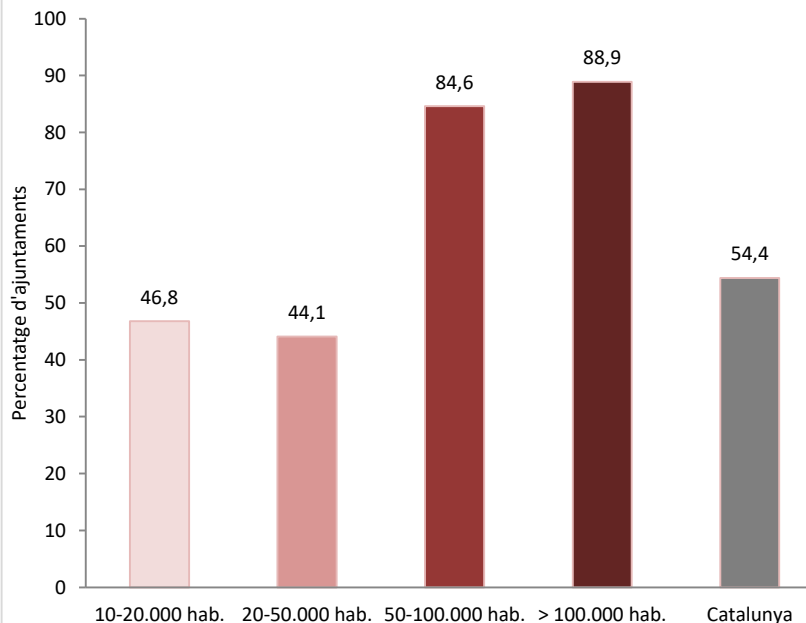
9 ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ POLÍTICA

Pràcticament tots els municipis disposen de regidories amb competències delegades en Salut Pública. La majoria, un 78,6%, en una mateixa regidoria, mentre que el 6,8% en dues regidories. D'altra banda, el 54,4% d'alcaldes han delegat les seves funcions com a autoritat sanitària del municipi.

Existència de regidoria/es amb competències delegades en matèria de salut pública [n=103]

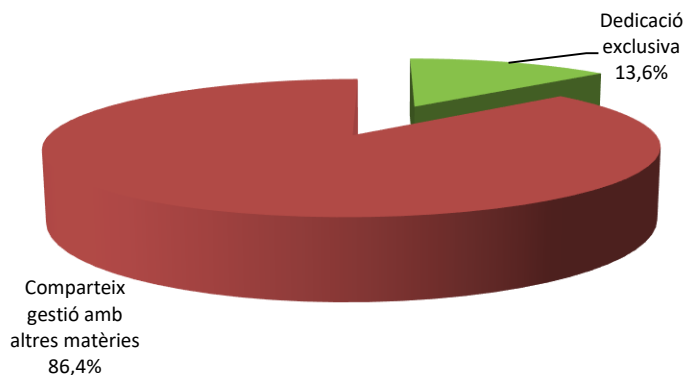
Alcaldes que han delegat les seves funcions com a autoritat sanitària del municipi [n=103]

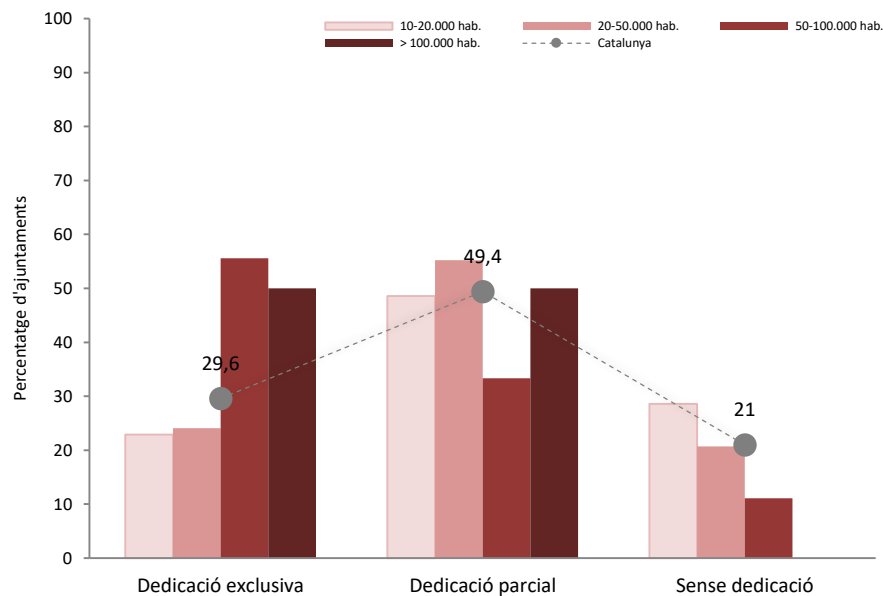
9.1 Exclusivitat de les regidores i dedicació del regidor/a

El 12,9% dels municipis compten amb regidoria dedicada exclusivament a l'àmbit de salut pública i la resta, 86,4% comparteixen la salut pública amb altres matèries. La meitat dels regidors/es tenen dedicació parcial a salut, el 25% tenen dedicació exclusiva i la resta no tenen especificada la seva dedicació.

Ajuntaments que dediquen una regidoria exclusivament a l'àmbit de salut pública [n=81]

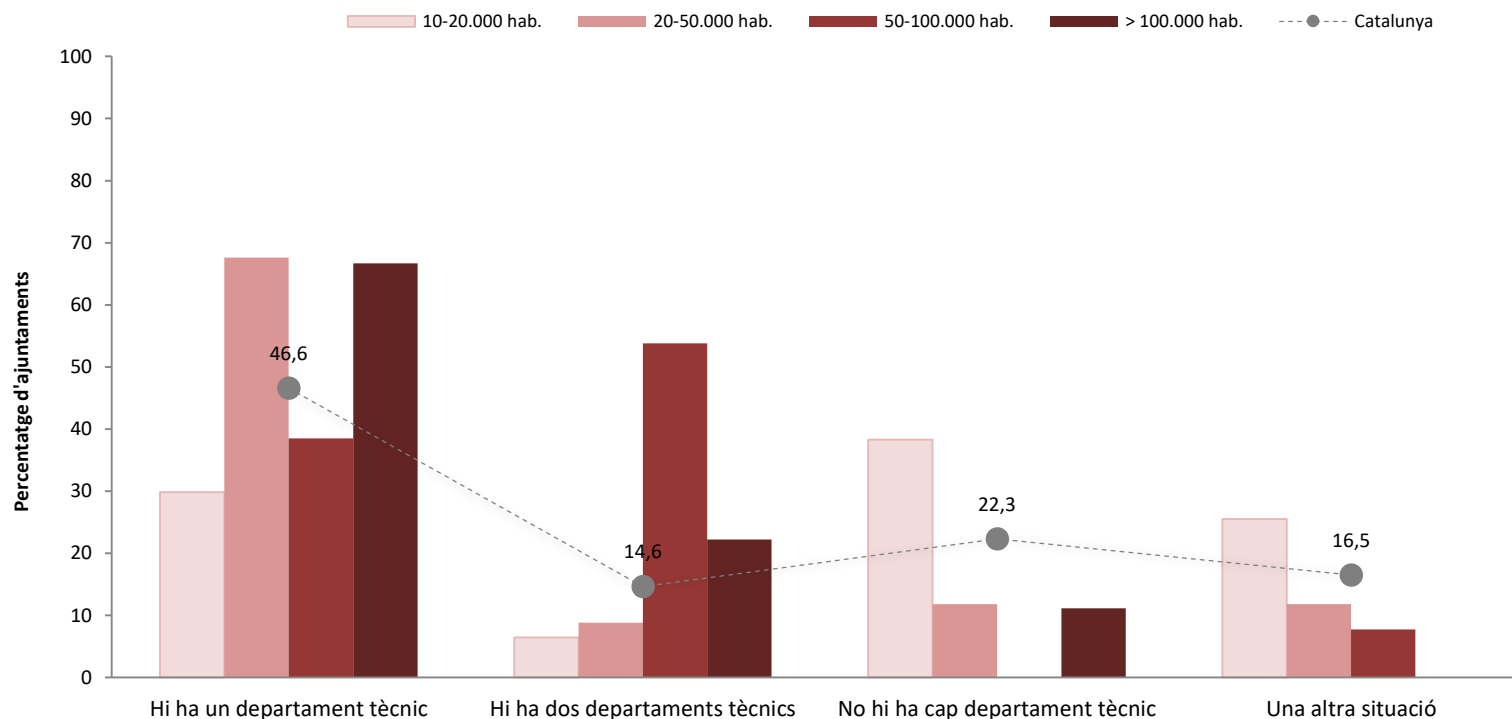
Dedicació formal (segons el cartipàs municipal) del regidor/a responsable de salut pública [n=81]

10 ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ TÈCNICA

Un 83,8% dels municipis disposen d'algun departament tècnic que centralitza les actuacions de Salut Pública. D'aquests hi ha un 46% que disposen d'un departament i un 14,6% que tenen dos departaments i, a més, hi ha un 16,5% amb altres situacions.

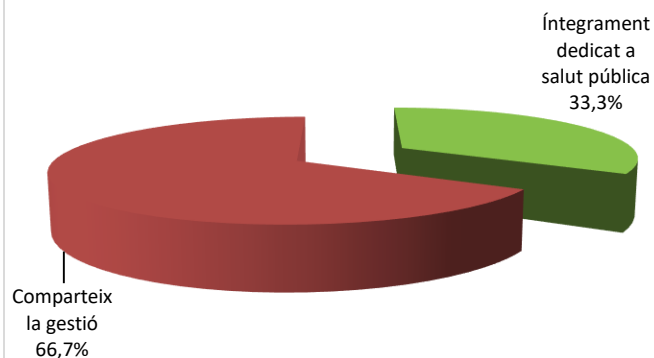
Existència d'algun departament tècnic que centralitzi les actuacions en matèria de salut pública[n=103]

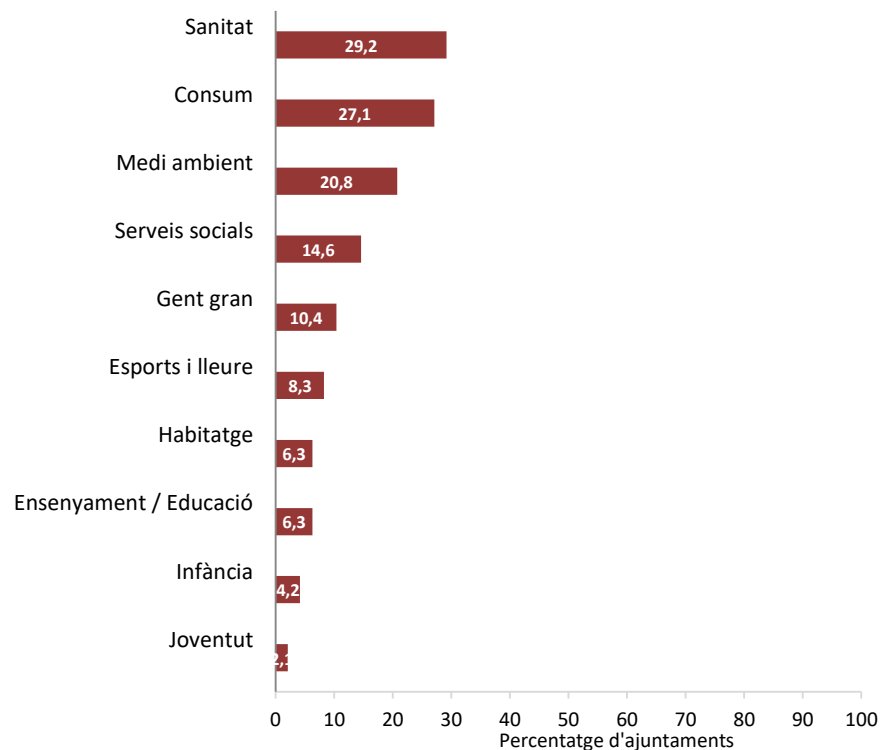
10.1 Especialització dels departaments tècnics

En el 66,7% dels ajuntaments el departament tècnic de Salut Pública comparteix la gestió amb altres matèries, entre les que destaquen “Sanitat”, amb un 29%, “Consum”, amb un 27% i “Medi Ambient”, amb un 20%.

**Dedicació del departament de salut pública
[n=48]**

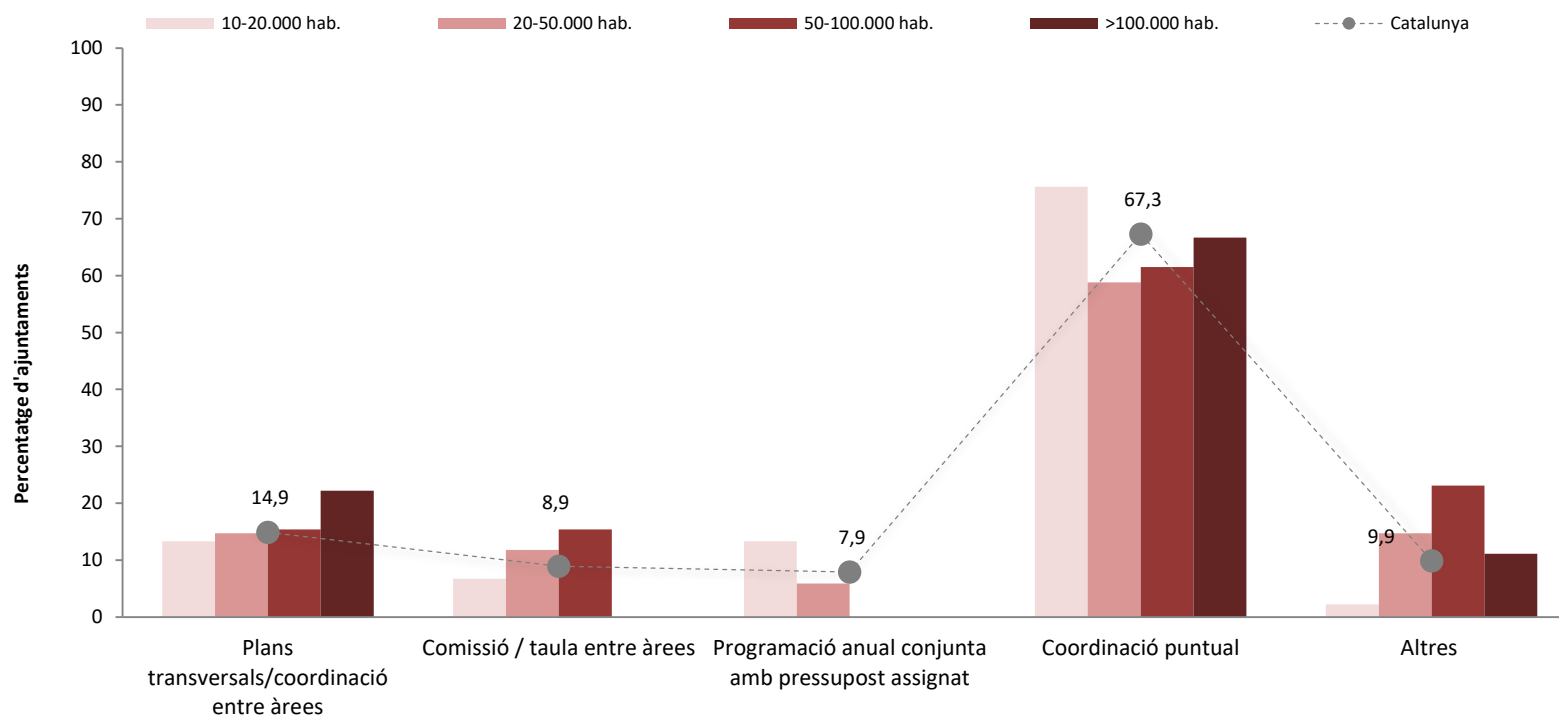
Matèries amb les quals comparteixen la gestió el departament de salut pública [n=48]

10.2 Espais transversals de coordinació

Un 67% dels municipis diuen que la coordinació en temes de salut entre les diferents àrees dels ajuntaments és puntual. Únicament un 7,9% tenen una programació anual conjunta d'activitats amb pressupost assignat, un 14,9% tenen plans transversals i un 8,9% disposen de comissions o taules de coordinació.

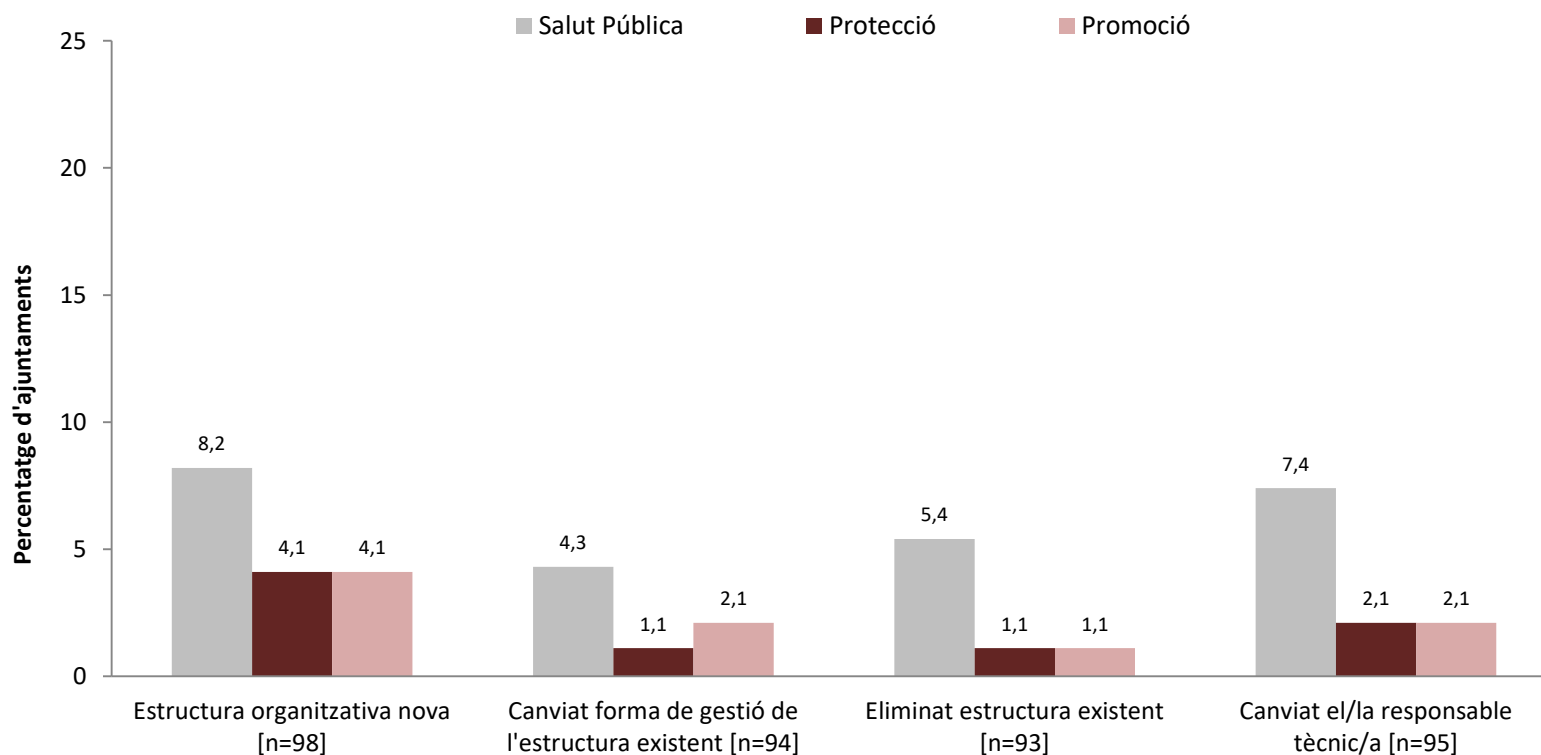
Espais transversals de coordinació [n=101]

10.3 Canvis en les estructures tècniques

La major part dels municipis consultats no han mencionat canvis significatius en les seves estructures organitzatives. Son pocs els que han creat, eliminat o canviat les formes de gestió de les estructures existents.

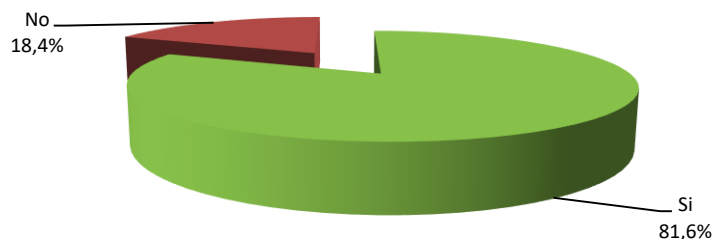
Canvis significatius en les estructures tècniques i/o administratives dedicades a salut pública

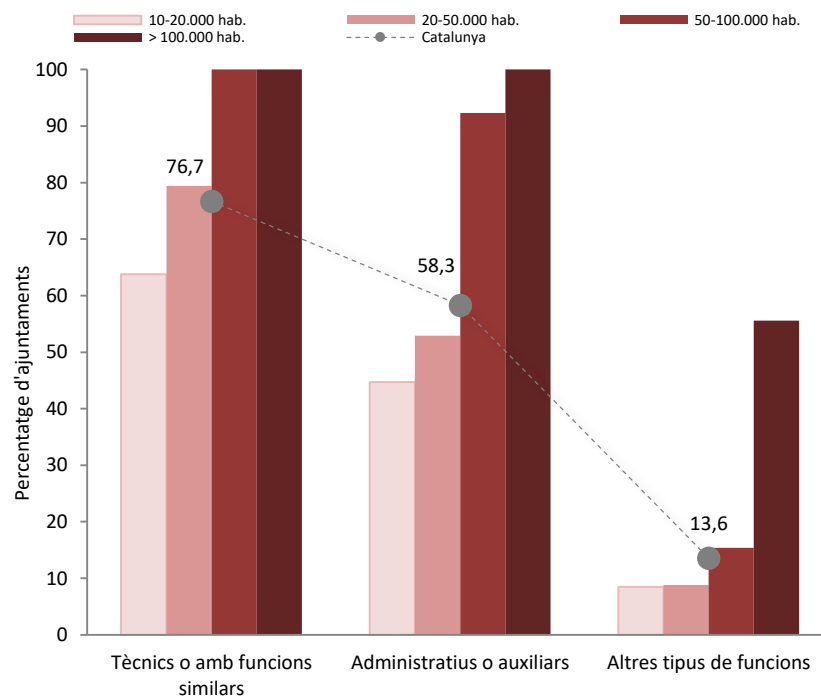
11 TREBALLADORS

El 81,6% dels ajuntaments de Catalunya tenen treballadors dedicats a l'àmbit de Salut Pública. El 76% disposen de tècnics, el 58% d'auxiliars administratius i el 13% realitzen altres tipus de funcions.

Ajuntaments amb treballadors/es dedicats a la salut pública [n=103]

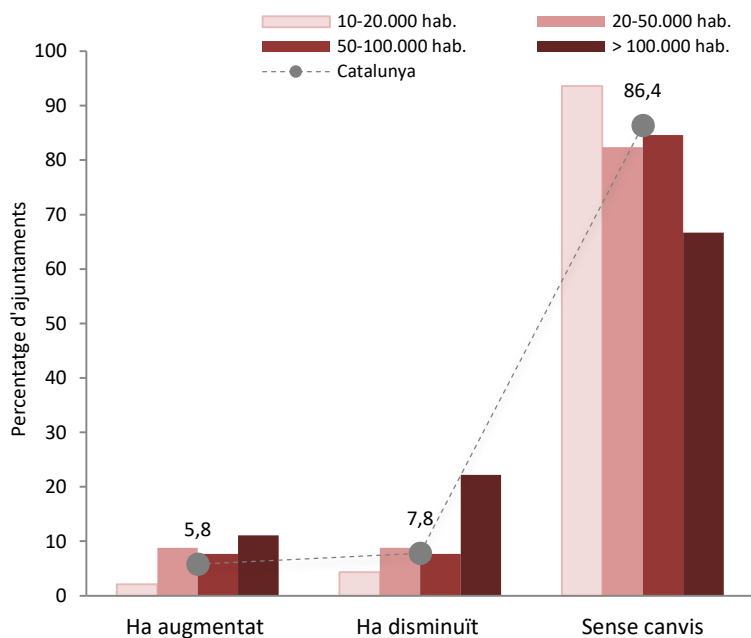
Funcions del treballadors/es dedicats a salut pública [n=103]

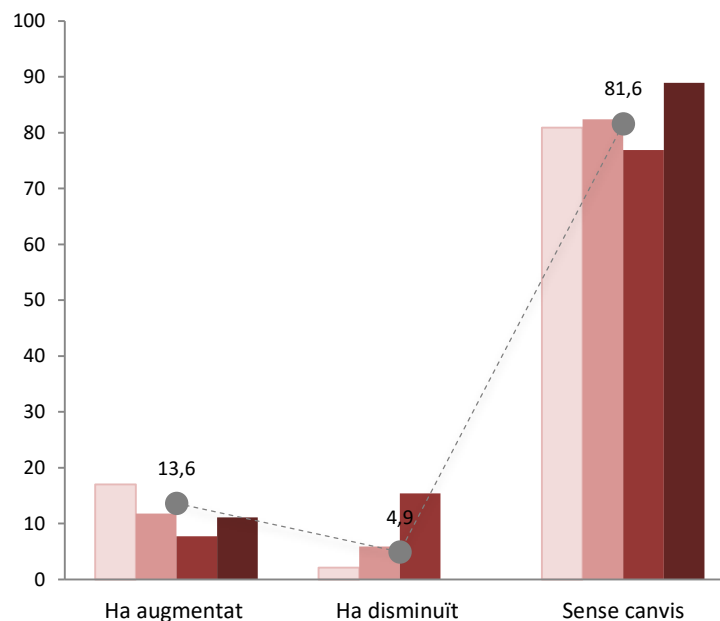
11.1 Canvis en la plantilla i dedicació horària

El 86% dels municipis no han realitzat canvis en la plantilla de personal de Salut Pública. També hi ha un percentatge alt sense canvis en el nombre de hores de dedicació però aquí s'observa una proporció més alta que han augmentat el nombre d'hores de dedicació dels seus treballadors.

Canvis al nombre de treballadors salut pública durant el 2015
[n=103]

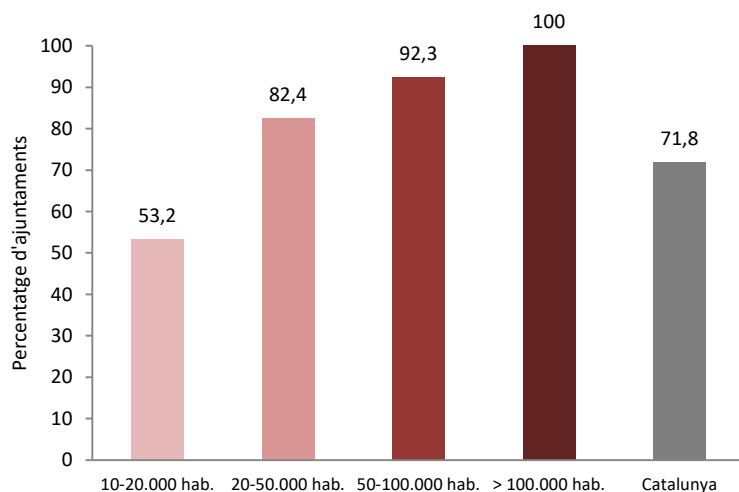
Canvis al nombre de hores dedicades pels treballadors de salut pública durant el 2015 [n=103]

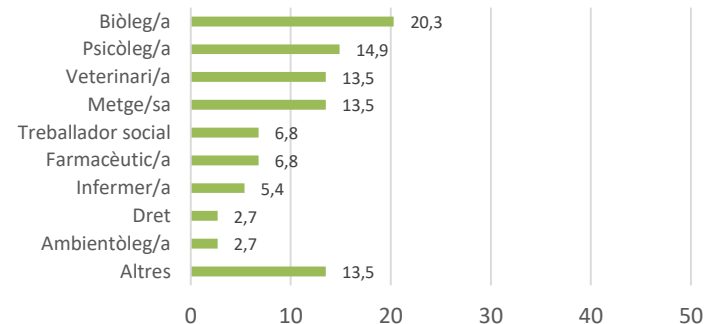
11.2 Responsable tècnic

El 72% dels ajuntaments de Catalunya compten amb responsables tècnics dedicats a l'àmbit de Salut Pública. Les professions més destacades son biologia, psicologia i veterinària. Respecte del nivell funcional, la majoria son tècnics superiors (51%) o mitjans (39%).

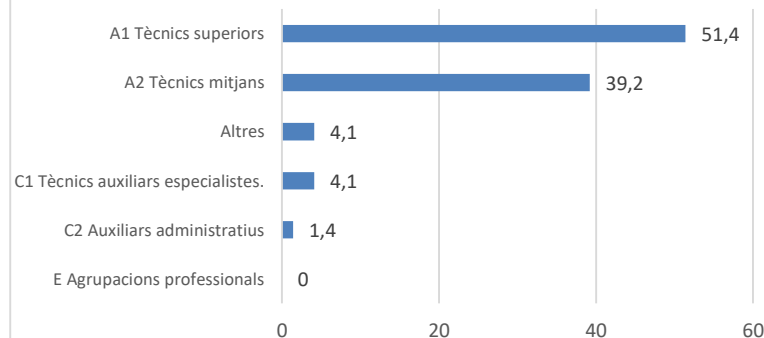
Existència d'un responsable tècnic dedicat a l'àmbit de la salut pública [n=103]

Professió del responsable tècnic (n=74)

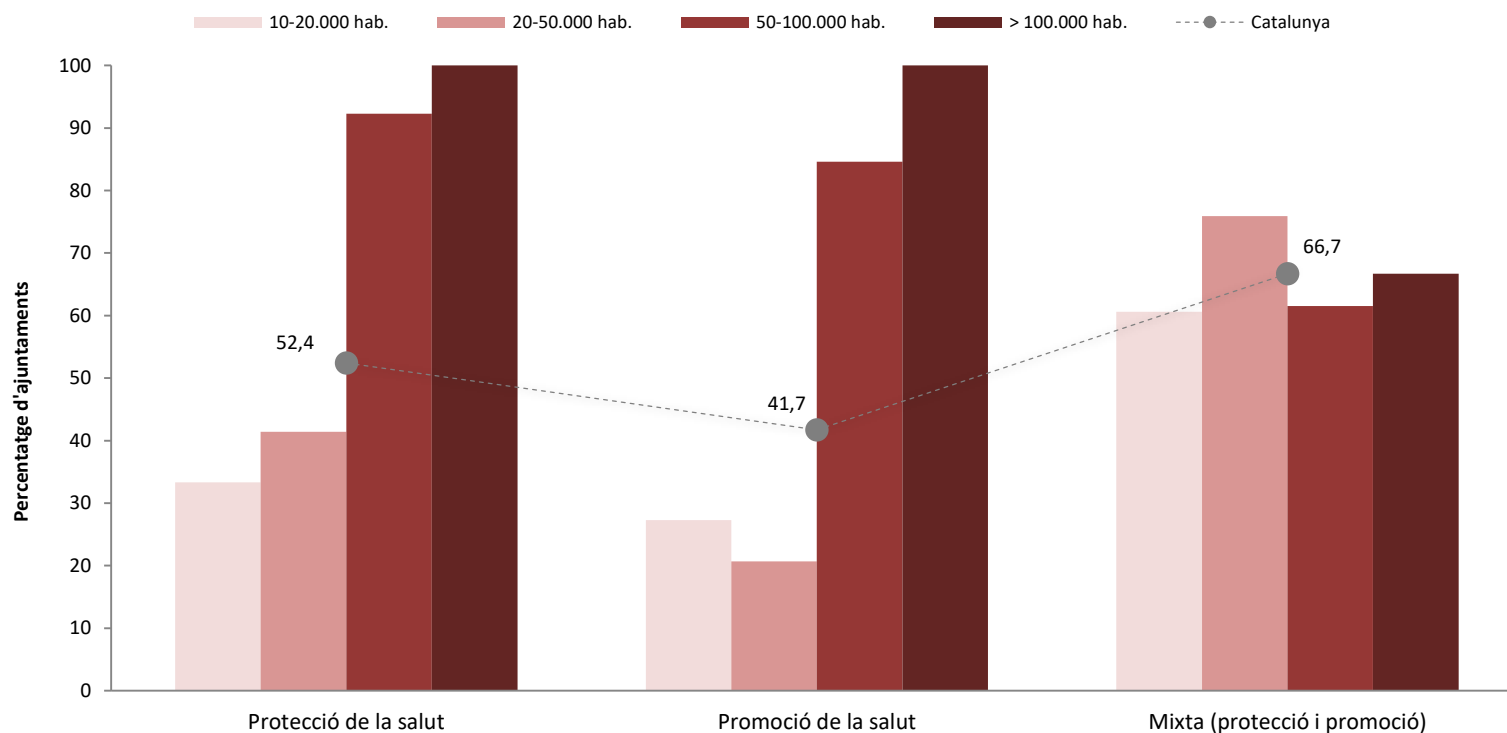
Nivell funcional del responsable tècnic (n=74)

11.3 Treballadors/es tècnics segons àmbit de dedicació

El 52% dels municipis disposen de treballadors/es dedicats a l'àmbit de Protecció de la salut, el 41% al de Promoció de la salut i el 66% disposen de treballadors amb dedicació mixta (promoció i protecció).

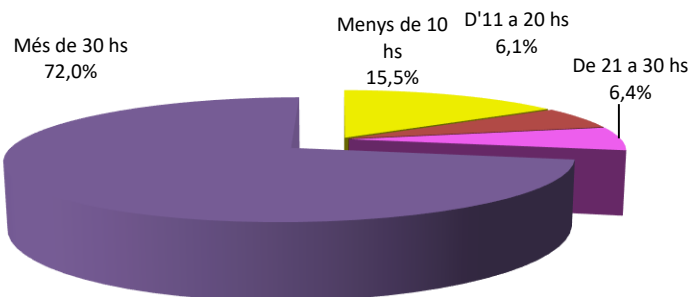
Treballadors/es tècnics o similars dedicats a l'àmbit de la salut pública segons àrea d'especialització [n=84]

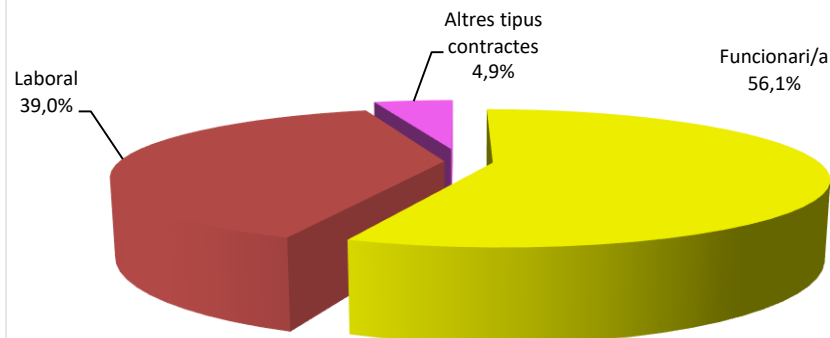
11.4 Treballadors/es tècnics segons dedicació i vincle laboral

El 72% dels treballadors tècnics de l'àmbit de Salut Pública tenen una dedicació superior a 30 hores setmanals i només en el 15% dels casos la dedicació és inferior a 10 hores setmanals. Respecte al vincle jurídic, el 56% són funcionaris, el 39% laborals i el 5% tenen altres tipus de contractes.

Hores setmanals de dedicació dels treballadors/es tècnics o similars [n=264]

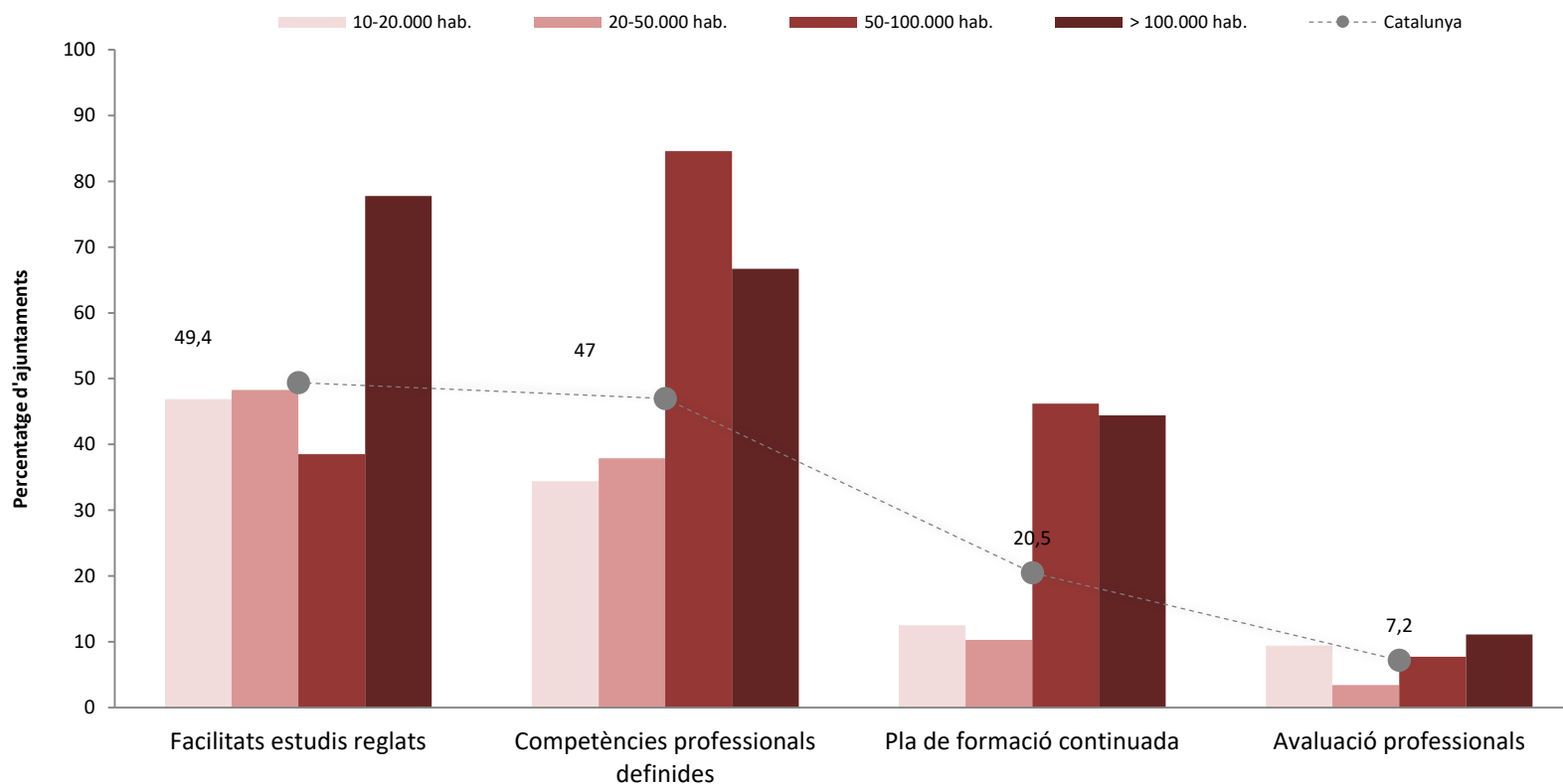
Vincle laboral dels treballadors/es tècnics o similars [n=264]

12 FORMACIÓ I RECERCA

Gairebé la meitat dels municipis tenen 'Competències professionals definides' i el mateix percentatge "Faciliten la realització d'estudis reglats" dels seus treballadors. Però son pocs els que compten amb "Plans de formació continuada o de recerca" o realitzen algun tipus "d'Avaluació tècnica dels seus professionals".

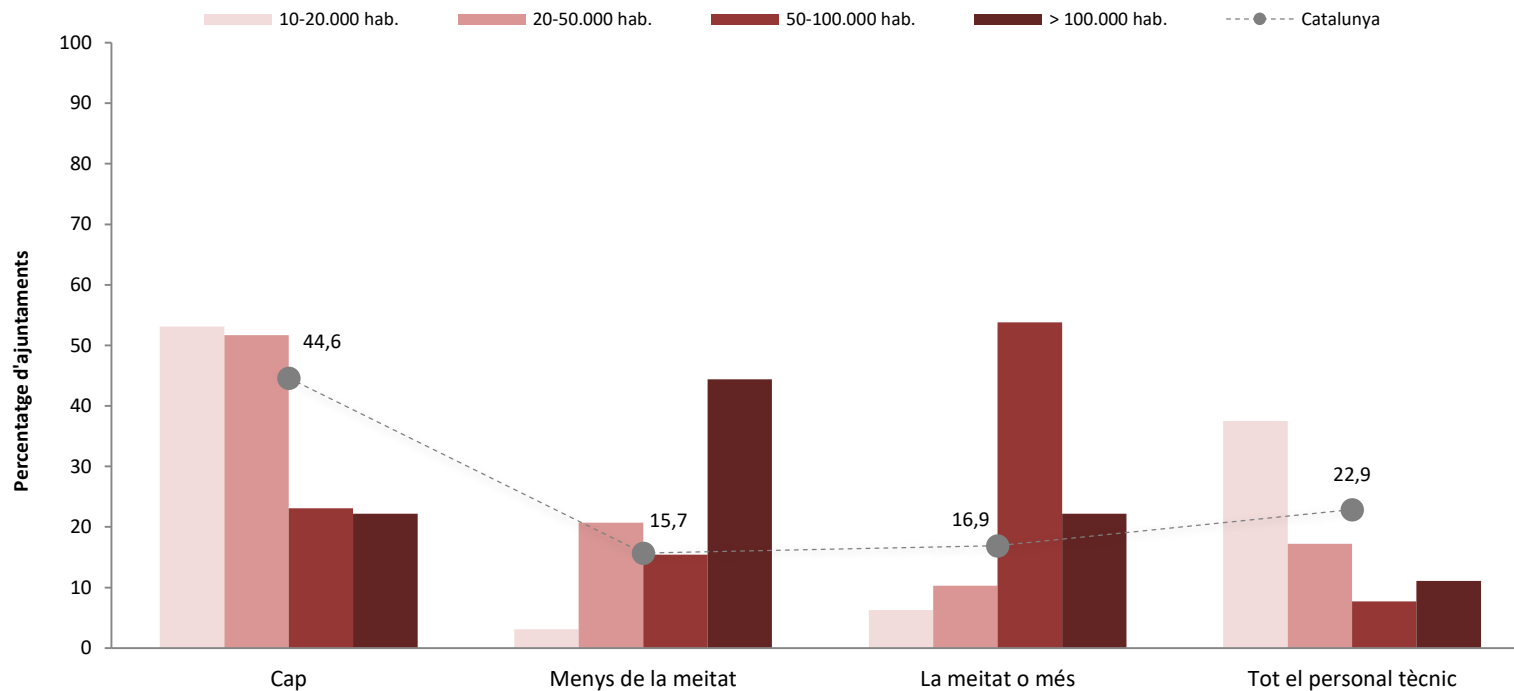
Actuacions vinculades amb la formació dels treballadors/es tècnics o similars dedicats a l'àmbit de la salut pública
[n=83]

12.1 Treballadors/es tècnics amb estudis reglats de Salut Pública

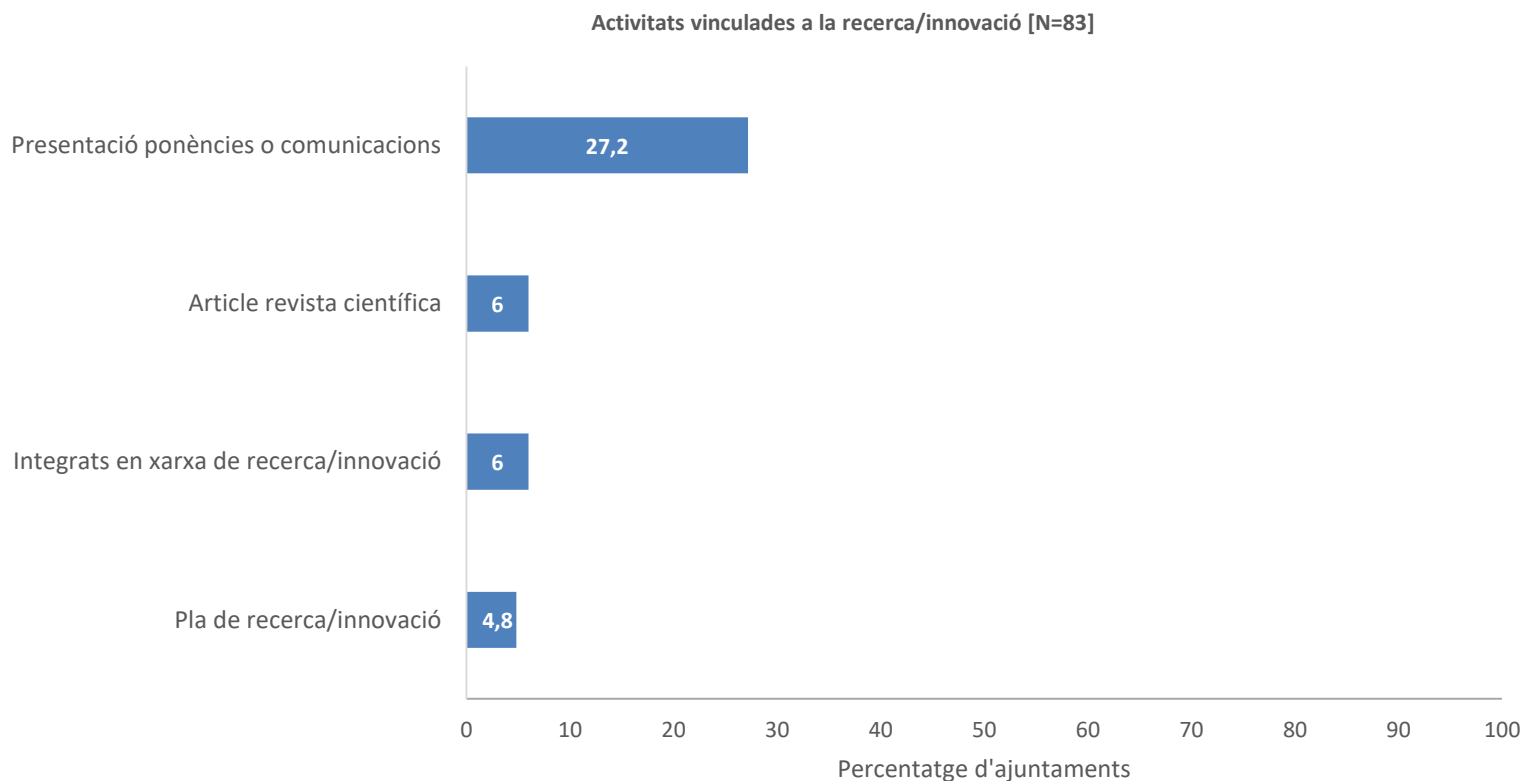
Un 56% dels municipis que tenen treballadors amb estudis reglats en matèria de Salut Pública.

Nombre de personal tècnics o similars amb estudis reglats en salut pública [n=83]

11.2 Actuacions de recerca i innovació

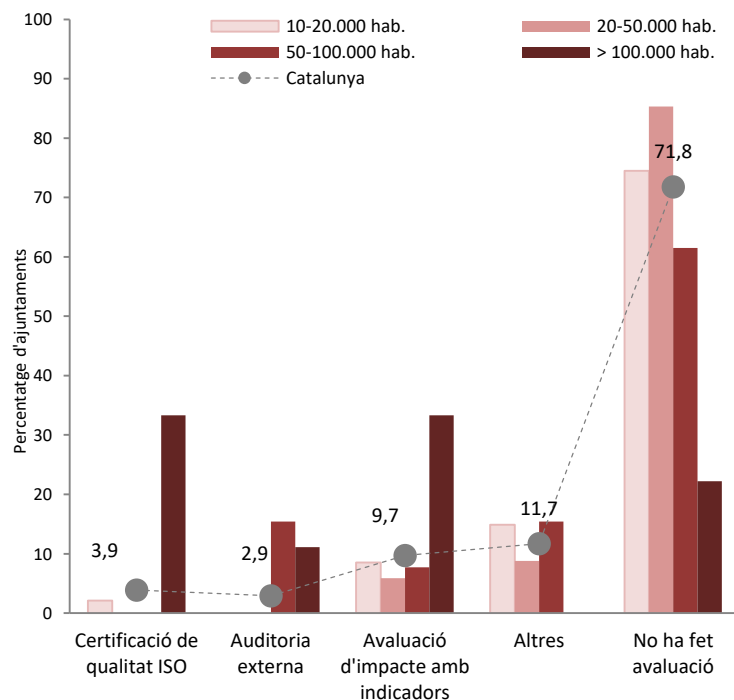
En gairebé una quarta part dels municipis els treballadors han presentat ponències o comunicacions en jornades o congressos sobre temes de Salut Pública. En canvi, és molt baixa la proporció de presentacions d'articles en revistes científiques, intervenció en xarxes d'innovació o creació de plans d'innovació impulsats pels ajuntaments.

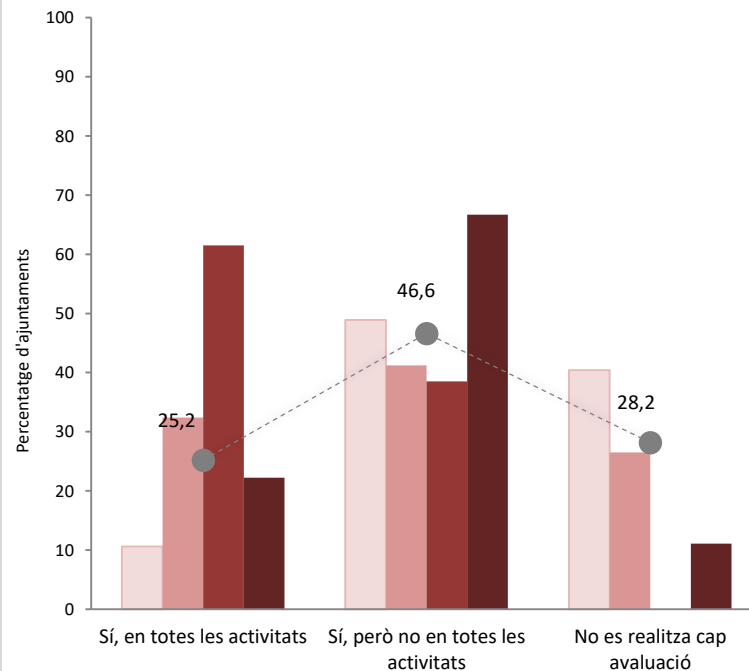
13 AVALUACIÓ DE LES ACTIVITATS DE SALUT PÚBLICA

En les actuacions de promoció de la salut es detecten més activitats d'avaluació (72%) que en les de protecció (28%). Més a més, el 93% dels municipis ha realitzat algun tipus d'avaluació tècnica dels seus professionals.

Mecanismes d'avaluació utilitzats en protecció de la salut
[n=103]

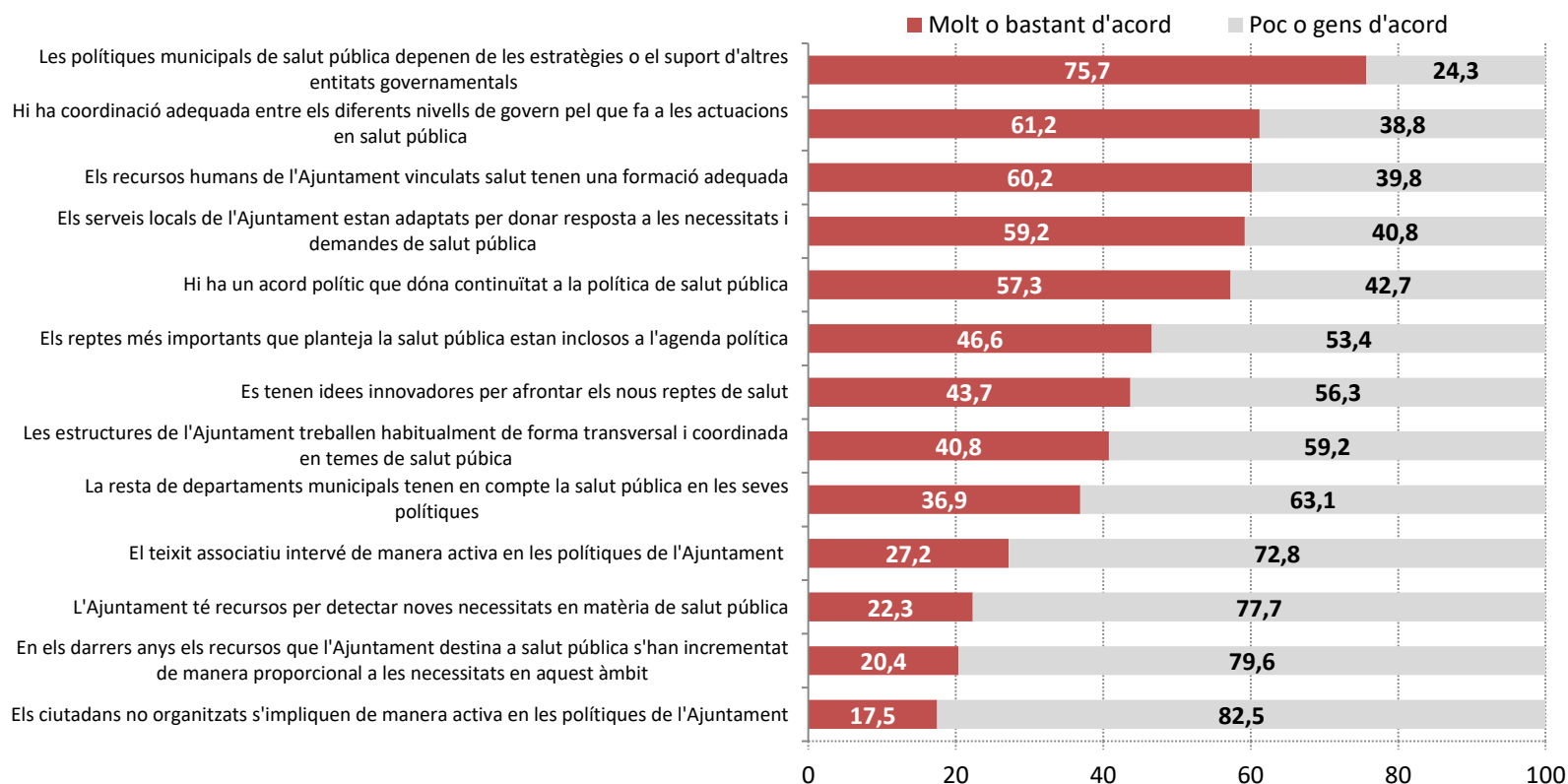
Avaluació en promoció de la salut [n=103]

12.1 Percepció subjectiva sobre les polítiques de Salut Pública

El 75% del enquestats pensen que les polítiques de Salut Pública depenen de les estratègies o el suport d'altres entitats governamentals. Per contra, només el 20% dels enquestats pensa que els recursos que l'Ajuntament destina a Salut Pública s'han incrementat proporcionalment a les necessitats en aquest àmbit.

Grau d'acord amb les següents afirmacions [n=103]

Annex

Els municipis inclosos a l'estudi són els següents:

De 10.000 a 20.000 habitants

Alcanar
Arenys de Mar
Argentona
Badia del Vallès
Balaguer
Banyoles
Berga
Calella
Calonge
Canet de Mar
Canovelles
Cardedeu
Castellbisbal
Castelló d'Empúries
Corbera de Llobregat
Deltebre
La Bisbal d'Empordà
La Garriga
La Roca del Vallès
La Seu d'Urgell
Les Franqueses del Vallès
Lliçà d'Amunt
Malgrat de Mar
Mollerussa
Mont-roig del Camp
Montgat
Montornès del Vallès

Palamós
Palau-solità i Plegamans
Pallejà
Piera
Premià de Dalt
Ripoll
Roses
Sant Andreu de Llavaneres
Sant Carles de la Ràpita
Sant Celoni
Sant Joan de Vilatorrada
Sant Just Desvern
Sant Quirze del Vallès
Sant Sadurní d'Anoia
Santa Coloma de Farners
Tàrraga
Tordera
Torrelló
Torroella de Montgrí
Vilanova del Camí

De 20.001 a 50.000 habitants

Barberà del Vallès
Blanes
Calafell
Cambrils
Castellar del Vallès

El Masnou
Esparreguera
Esplugues de Llobregat
Figueres
Gavà
Igualada
Manlleu
Martorell
Molins de Rei
Montcada i Reixac
Olesa de Montserrat
Palafrugell
Pineda de Mar
Premià de Mar
Ripollet
Salou
Salt
Sant Adrià de Besòs
Sant Andreu de la Barca
Sant Feliu de Llobregat
Sant Joan Despí
Sant Pere de Ribes
Sant Vicenç dels Horts
Santa Perpètua de Mogoda
Sitges
Tortosa
Vic

Vilafranca del Penedès
Vilassar de Mar

De 50.001 a 100.000 habitants

Castelldefels
Cerdanyola del Vallès
Cornellà de Llobregat
El Prat de Llobregat
Girona
Granollers
Manresa
Mollet del Vallès
Rubí
Sant Boi de Llobregat
Sant Cugat del Vallès
Viladecans
Vilanova i la Geltrú

Més de 100.000 habitants

Badalona
L'Hospitalet de Llobregat
Lleida
Mataró
Reus
Sabadell
Santa Coloma de Gramenet
Tarragona
Terrassa

The background of the right side of the page features a large, stylized, and overlapping pattern of numbers in a light gray color. A quill pen is positioned diagonally across the center of this pattern, pointing towards the bottom left. The numbers are of various sizes and orientations, creating a complex, abstract texture.

FUNDACIÓ CARLES PI I SUNYER

Casa Golferichs
Gran Via de les Corts Catalanes, 491
08015 Barcelona
Tel. 934 527 115 Fax 933 233 431
panel@pisunyer.org www.pisunyer.org